БУГУН ҒАЛАБА КУНИ

СОВЕТ ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИГА ШАРАФЛАР!

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН
№ 107 (13.969).

1968 МАЙ 9 ПАЙШАНБА

Баҳоси 2 тийин.

Чорвачилик янада ривожланади

Қорақалпоғистон область партия комитетининг пленуми

НУКУС («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу ерда Қорақалпоғистон область партия комитетининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV Пленумининг чорва маҳсулотлари етиштиришнинг аҳволи ва уни кўпайтириш тадбирлари тўғрисидаги қарори Қорақалпоғистон область партия комитети томонидан қандай бажарилаётганлиги ҳақида область партия комитетининг секретари Қ. Камолов доклад қилди.

Докладчи ва музокарада чиқиб гапирган ўртоқлар Қорақалпоғистон автоном республикасидаги совхоз ва колхозларда гўшт, сут, тухум ва бошқа чорва маҳсулотлари етиштиришдаги камчиликларни танқид қилдилар.

Пленум ишида КПСС Марказий Комитети сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қатнашди ва нутқ сўзлади.

Пленум Қорақалпоғистон автоном республикасида чорва маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга қаратилган қарор қабул қилди.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

ҒАЛАБА ТОНГИ

1945 йил, 9 май! Ватанимиз осмонида сон-саноқсиз, ранг-баранг юлдузлар, ғалаба юлдузлари чақнади бу кун, тўплар садоси, совет халқининг ва барча тараққийпарвар кучларнинг манфур фашизм устидан ғалабасидан дарак берувчи тўплар наъраси биринчи бор янгради. Тўрт йил давом этган изтиробли, қанчадан-қанча одамлар ёстиғини қуриттан уруш фашизм учун шармандаларча тугади. Ниҳоят, одамлар эркин нафас олиб оналарнинг кўз ёшлари аста-секин тина бошлади, кечагина қурол тутиб душманга ўқталган қўллар яна тинч меҳнат қучоғига — станоклар ёнига, деҳқон меҳрига зор бўлиб ётган ҳосилдор ерлар бағрига қайтди. Тинч, ижодий меҳнат бошланди.

Ленин Улуғ Ватан уруши ўз миқёси, жаҳон халқлари, социализм тақдирига кўрсатган таъсири эътибори билан тарихда мислсиздир, шу боисдан ҳам уни асло унутиб бўлмайди, уни унутиш, у берган сабоқларни ёддан чиқариш яна қонли урушларга, қурбонларга олиб келиши мумкин. Фашизмга қарши уруш Совет давлат тузумининг ҳаётийлигини совет халқлари дўстлигининг метиндек мустаҳкамлигини жаҳонга яна бир бор намойиш қилди. Коммунистик партия раҳнамолиги ва бевосита раҳбарлигида Ватан учун, социализм ғалабаларини ҳимоя қилиш учун жангга отланган совет кишилари мардлик ва қаҳрамонликнинг ажойиб намуналарини кўрсатдилар. Москва ва Сталинград, Ленинград ва Курск остоналарида бўлган жангларда қўшинларимиз иродасига, ҳарбий маҳоратига, аҳллигига, қақшатқич зарбасига ҳатто душман ҳам тан берди.

Гитлер ўз ҳарбий техникасига, қўшинларининг беҳисоблигига ишонган эди. Лекин у халқнинг ўзи хўжайин бўлган социалистик тузумнинг қудратига, улуғ Ленин партияси тарбиялаган совет ватанпарварлигига ишонмай, панд еди. Партия ва халқ иши учун содиқ бўлган миллион-миллион совет кишилари ёвуз душманга қарши озодлик жангига отланди. Рус ва украин, ўзбек ва қозоқ, латиш ва грузин, бепоён ватанимизнинг асл ўғлонлари бир сафда туриб, жонини аямай, душман билан юзма-юз олишдилар. Ҳар бир шаҳар, ҳар бир қишлоқ, ҳар бир қарич муқаддас тупроғимиз учун аёвсиз жанг кетди. Ана шу ҳаёт-мамот жангларида совет кишиларининг маънавий камолоти ҳам, мардлиги, фидокорлиги ҳам, тинчликсеварлиги, инсонийлиги ҳам ўзининг бутун борлиғи билан намоён бўлди.

Ўзбек халқи ҳам ўз интернационал бурчини сидқидилдан бажариб, Ватан ҳимояси учун қўлдан келган барча имкониятларни ишга солди. Йигитларимиз қон тўкиб жанг қилаётганида, деҳқонларимиз, кекса ота-оналаримиз фронтни боқди, кийинтирди, жангчиларни юрак сўзлари билан олға боришга даъват этдилар. Завод ва фабрикаларимиз эса фронтга қурол-аслаҳа тайёрлаб берди.

Совет армиясининг интернационализм ғояларига содиқлиги, тинчликсеварлик, гуманистик миссияси гитлеризмга қарши курашда яна бир бор исботланди. Шавкатли Қуролли кучларимиз Совет тупроғини озод қилибгина қолмай, Европадаги бир қанча мамлакатларни фашизм исканжасидан қутқарди.

Улуғ Ватан уруши тугаганига чорак аср бўлай деб қолди. Ушандан бери жаҳон миқёсида, планетамиз халқлари тақдирида беқиёс ўзгаришлар юз берди. Меҳнаткаш халқ уруш жароҳатларини тугатиш учун озмунча тер тўкмади. Унинг ақл-заковати, тинчлик йўлидаги яратувчилик меҳнати натижасида вайрон бўлган шаҳарлар ва қишлоқлар ўрнида янгилари қад кўтарди, қонли уруш даҳшатларини кўрмаган янги авлод вояга етмоқда. Инсон табиати шундай: еримизни боғроғларга айлантирсам, дон экиб омборларни ғаллага тўлдирсам, осмонўпар бинолар қурсам дейди, кишилар ҳаёти ва меҳнатини енгиллаштирувчи кашфиётлар қилсам дейди. У урушга, уруш оловини ёқувчиларга лаънатлар ўқийди; у фарзандларининг орзу-ҳавасини, бахтини кўрсам дейди.

Бироқ инсонлар тақдири, бахт-саодатидан кўра ўзининг қора ниятларини афзал кўрувчи, дунёга ҳукмронлик қилиб, халқларни қуллик асоратига солишни орзу қилган бир ҳовуч агрессорлар яна уруш оловини ёқишга интилмоқдалар. АҚШ империалистларининг эркcевар Вьетнам халқига нисбатан сурбетларча қилаётган агрессияси, Исроилнинг араб мамлакатларига ёвузларча ҳуружлари бунинг ёрқин далилидир. Айрим калтафаҳм сиёсатчилар ва ГФР реваншчиларининг Ғарбий Германияни фашизм истеҳкомига айлантириш, уни атом қуроли билан таъминлаш йўлидаги уринишлари бутун тараққийпарвар инсониятни ташвишга солмоқда.

Лекин жаҳон халқлари янги жаҳон уруш бўлишига асло йўл қўймайдилар. Тинчлик тарафдорларининг сафи кун сайин ортиб бормоқда. Совет Иттифоқи ва барча эркcевар халқлар янги жаҳон урушининг олдини олиш, Европада ва бутун дунёда тинчликни барқарор қилиш учун барча чораларни кўрмоқдалар. КПСС ва унинг ленинчи Марказий Комитети барча эркcевар халқлар иродасини ифодалаб, халқаро кескинликни бартараф қилиш йўлида кўплаб тадбирлар кўрмоқда. КПСС Марказий Комитети ташаббуси билан яқинда Будапештда ўтказилган Маслаҳат учрашуви ҳамда Сиёсий Маслаҳат Комитетининг София Кенгаши КПСС ва барча қардош ишчи, коммунистик партияларнинг тинчлик йўлидаги ҳаракатининг ёрқин тимсоли бўлди. Шу йил апрель ойида КПСС Марказий Комитети Пленумида халқаро аҳволнинг актуал проблемалари ва КПССнинг жаҳон коммунистик ҳаракати жипслиги учун кураши тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. «КПСС бундан буён ҳам, — дейилади Пленум қарорида, — империализмга кескин зарба бериш ва жаҳон урушининг олдини олиш сиёсатини, социализм мамлакатлари ҳамдўстлигини мустаҳкамлаш, коммунистик ҳаракат, барча антиимпериалистик кучларни жипслаштириш сиёсатини ўтказа беради»

Шавкатли Совет Қуролли кучларимиз жонажон Коммунистик партия раҳбарлигида, бутун халқнинг қўллаб-қувватлаши туфайли ўзининг қудратини янада оширяпти, замонавий ҳарбий техника билан қуролланяпти. Қўшинларимиз, шахсий состав ва ҳар бир жангчи юксак идеаллар, совет ватанпарварлиги руҳида тарбияланмоқда. Тинчликсевар совет солдати улуғ ғалабамиз тонгини ҳар жиҳатдан камолотга эришган ҳолда, Ватанимиз, халқимиз шаъни, дахлсизлиги посбонлигида ҳушёр туриб кутиб оляпти.

Баҳодир халқимиз улуғ ғалабани байрам қиляпти. Унинг қалби шодликларга, ифтихорга тўлиқ. У бу ғалабани қўлга киритиш йўлида жон фидо қилган ўз ўғлонларини бугун яна бир бор хотирлайди, уларнинг шаънига, қабрларига эл ҳурматининг рамзи бўлган даста-даста гуллар қўяди.

АМУ БЎЙИ — ШОЛИ КОНИ

Шоли — халқ бойлиги, қимматли озиқ-овқат маҳсулоти. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати шоли етиштиришни кўпайтириш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Кейинги йилларда Амударёнинг этагида йирик шоликорлик райони барпо этилмоқда. Бу ерда шоличиликка ихтисослаштирилган янги совхозлар ташкил топяпти. Ана шу совхозлар қурилишини комплекс амалга ошириш мақсадида бултур «Каракалпакирсовхозстрой» бошқармаси барпо этилди. Илгари ташкил этилган ва шоличиликка ихтисослаштирилган совхозлар ҳам бошқармамиз ихтиёрига берилди. Шундай қилиб, илгари ўзлаштирилган ерларда шоли етиштириш билан бир қаторда, янги ерларни ўзлаштириш ва қишлоқ хўжалик оборотига киритиш, ана шу жойларда йирик шоличилик совхозлари ташкил этиш битта ташкилот қўлида марказлаштирилди. Бу, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, давлат планларини муваффақиятли адо этиш, шоли етиштириш билан боғлиқ бўлган ишларни механизациялашда тузук натижаларга эришиш имконини бермоқда. 1967 қишлоқ хўжалик йилининг якуни бунинг далилидир.

Бултур бошқармага қарашли совхозларда 12 минг 200 гектар майдонга шоли экилиб, гектаридан 23,8 центнер ўрнига 24,4 центнердан ҳосил олинди ва ҳаммаси бўлиб 29 минг 903 тонна шоли етиштирилди. Шундан 25 минг тонна ўрнига 27 минг 21 тоннаси давлатга сотилди. Шоличиликни механизациялаштириш бундай қувончли натижага эришишда катта роль ўйнади. Шоликорлар агротехника фани эришган муваффақиятлар ва илғорлар тажрибасини ишлаб чиқаришга дадиллик билан жорий этмоқдалар, деҳқончилик маданиятини ошириш учун курашмоқдалар.

Маълумки, шоли ҳосилини ўриб-йиғиб олиш жуда кўп меҳнат ва маблағ сарфлашни талаб этади. Бундан ташқари, ҳосил ўз вақтида ўриб ва янчиб олинмаса, унинг бир қисми нобуд бўлади. Ҳосил ўрим-йиғимини механизациялаш шоли

П. СЕЙТОВ,
«Каракалпакирсовхозстрой» бошқармасининг бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати

етиштиришга қилинадиган харажатларни камайтириш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш, нобудгарчиликни камайтириш имконини беради.

Бултур 4382 гектар майдондаги ҳосил механизмлар билан ўриб ва янчиб олинди. Бу, маҳсулотнинг таннархини арзонлаштиришга ижобий таъсир кўрсатди, шоликорларнинг моддий манфаатдорлигини сезиларли даражада кучайтирди. Масалан, 1966 йили совхозларнинг ҳар бир ишчиси ойига ўрта ҳисобда 85 сўмдан маош олган эди. Бултур бу миқдор кўпайиб, пландаги 91 сўм 70 тийин ўрнига 114 сўмни ташкил этди.

Илғор хўжаликларнинг, чунончи Б. Алиев директорлик қилаётган «Маданият», У. Қурбонниёзов директорлик қилаётган Чапаев номли, К. Ким директорлик қилаётган «ВЛКСМ 45 йиллиги» совхозларининг шоликорлари бултур фақат давлат планинигина эмас, балки ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини ҳам анча ошириб адо этдилар. Ана шу хўжаликларда ҳар гектар ердан пландагидан ташқари 4-5 центнер кўп ҳосил олинди, маҳсулотнинг таннархи арзонга тушди

Лекин шуни айтиш керакки, бошқармага қарашли хўжаликлар орасида шоли етиштириш топшириқлари ва давлат планини бажармаётганлари ҳам бор. Жумладан, Ли Чун Бяк директорлик қилаётган «Олтинкўл» совхозида бултур гектаридан пландаги 24 центнер ўрнига 22 центнердан, Пак Гук-нок директорлик қилаётган «Равшан» совхозида 23,3 центнер ўрнига 22,3 центнердан ҳосил олинди. План бажарилмай қолди. Давлатга илгариги йиллардагидан анча кам шоли сотилди. «Равшан» совхозининг Пак Моисей бошлиқ бригадасида гектаридан 4,2 центнердан, Айтжон Жуманазаров бошлиқ бригадасида 7,6 центнердан: «Олтинкўл» совхозининг Лигай Анатолий бошлиқ бригадасида 6,5 центнердан, Ли Николай бошлиқ бригадасида 14 центнердан, «ВЛКСМ 45 йиллиги» совхозининг Сон Николай бошлиқ бригадасида 8,6 центнердан, Ихлос Ўтепбергенов бошлиқ бригадасида 5,2 центнердан ҳосил олинди.

Бу, агротехника қоидаларини қўпол равишда бузиш, экинни яхши парвариш қилмаслик ва ниҳоят механизация даражаси пастлигининг оқибатидир. Вазифа — бундан тегишли хулоса чиқариб олиш ва келгусида ана шу кабин камчиликларга йўл қўймасликдан, ҳосилдорликни ошириш тадбирларини тўғри белгилаш ҳамда уни изчиллик билан амалга оширишдан иборатдир. Биз масаланинг бу томонига алоҳида эътибор берамиз.

Беш йилликнинг учинчи йилида бошқармага қарашли барча совхозлар, бўлимлар ва бригадаларда шолидан мўл ҳосил етиштириш чоралари кўриляпти. Даставвал, ирригация иншоотлари қурилиши авж олдирилди. Мелиорацияга эътибор кучайтирилди. Бу йил умумий узунлиги 260 километр суғориш тармоқлари, 41 километр коллектор ва 210 километр зовур қурилади. Бу, 5000 гектар янги ва партов ерни ўзлаштириб, деҳқончилик оборотига киритиш имконини беради. Ҳозир ҳамма хўжаликларда шоли экиш қизғин давом этяпти. Бошқарма бўйича экиш кампаниясини май ойи ичида тугаллаш назарда тутилмоқда.

Бир қатор хўжаликларнинг коллективлари бу йил шоли экишни қулай агротехника муддатларида ўтказиш, экинни сифатли парвариш қилиш ва ҳосилни барвақт йиғиштириб олиш йўли билан ҳосилдорликни янада ошириш пайида бўлишмоқда. «Маданият», Чапаев номли совхозларнинг деҳқонлари гектаридан 40 центнердан ҳосил олишмоқчи. «Партия XXII съезди», «ВЛКСМ 45 йиллиги», «Майёб», «Октябрь» совхозларининг коллективлари ана шундай юксак марраны кўзлаб меҳнат қилишяпти. «Маданият» совхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони У. Турумбетов, Ж. Пирманов ўртоқлар бошлиқ бригадаларида, Чапаев номли, «Олтинкўл», «Майёб», «Равшан», «Қораўзак» совхозларининг илғор шоликорлар раҳбарлик қилаётган ўнлаб бригадаларида гектаридан 50-60 центнердан ҳосил етиштириш мажбурияти олинди. Умуман бошқарма бўйича бу йил гектаридан 31 центнердан ҳосил олиш ва 39680 тонна шоли етиштириш, шундан 26500 тоннасини давлатга сотишга қарор қилинди.

Пахтакорлар, чорвадорлар ва қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари меҳнаткашлари каби шоликорлар ҳам беш йиллик планни муддатидан олдин бажариш ва улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш орзуси билан меҳнат қилишяпти. Келгуси йили яна 7 минг гектар янги ер ўзлаштирилади ва ҳаммаси бўлиб 16 минг гектар майдонда шоли ва бир неча минг гектар майдонда бошқа экинлар ҳосили етиштирилади. Шоликорларимиз 1969 йили гектаридан 31,3 центнердан ҳосил олиш ва 50 минг тонна шоли етиштиришни мўлжаллашмоқда. 1970 йилга бориб эса шолипоялар майдони 21 минг гектарга, ҳосилдорлик 35 центнерга, ялпи ҳосил 73 минг 500 тоннага етказилади. Бунинг учун яна 8 минг гектар янги ер ўзлаштирилади ва унинг 5 минг гектарига шоли экилади. Шундай қилиб, Аму бўйи шоли конига айланади.

Биз шолипоялар майдонини кенгайтириш, янги совхозлар ташкил қилиш, ҳосилдорлик ва ялпи ҳосилни йил сайин ошириш, шоличиликни механизациялаш даражасини кучайтириш билан бир қаторда, шоликорларга маданий-маиший ҳамда медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш мақсадида кенг миқёсларда қурилиш ишларини олиб бормоқдамиз. Беш йилликнинг охиригача 147 минг квадрат метр турар-жой бинолари, 5032 ўқувчига мўлжалланган мактаблар, 1540 ўринли боғча ва яслилар, 450 ўринли касалхоналар, шунингдек клублар, кутубхоналар, магазинлар, ҳаммомлар, маиший хизмат кўрсатиш комбинатлари қурилиб, фойдаланишга топширилади.

Буларнинг ҳаммаси Амударёнинг қуйи оқимида ҳамма қулайликларга эга бўлган йирик шоличилик районини узил-кесил барпо этиш ва уни янада кенгайтириш соҳасидаги ишларнинг самарали бўлишини таъминлайди.

ДОН ТЕХНИКАСИ ТАЙЁР

ҒАЛЛА МЎЛ БЎЛАДИ

<> <>

БУХОРО («Совет Ўзбекистони» мухбири). Беш йилликнинг учинчи йилида 7350 тонна дон, шу жумладан 3 минг тонна шоли тайёрлаш мажбуриятини олган Ромитан райони ғаллакорлари мўл ҳосил учун курашни қизитиб юбордилар. «Октябрь 50 йиллиги» совхозида катта-катта майдонларда кузги буғдой ва арпа ўстирилмоқда. Ғалла майсалари вақтида озиқлантирилиб, сувга қондириляпти ва бегона ўтлардан тозаланмоқда. Ҳар гектар ердан 20 центнердан буғдой, 26 центнердан арпа ҳосили кўтаришга аҳд қилган С. Султонов, Ш. Рўзиев, С. Тоиров сингари ғаллачилик бригадаларида бу ишлар айниқса яхши уюштирилган.

Совхоз комбайнчилари ғалла ўрим-йиғимига пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. Иккита ғалла комбайни ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари ремонтдан чиқарилди. Комбайнчи Қўчқор Одилов, Сами Омоновлар мавжуд дон техникасини мавсумга ҳозирлашда зўр ғайрат ва ташаббус кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Бундан бир ой муқаддам райондаги «Октябрь», «Москва», «Ўзбекистон», Ленин номли колхозлардан «Узселхозтехника»нинг Чилонғу устахонасига 5 та ғалла комбайни, 2 та грабель ва бир қанча юк машинаси келтирилган эди. Устахона коллективи дон техникасини муддатидан анча илгари ремонтдан чиқариб мавсумга тахт қилиб қўйди. Бу ишда слесарь Т. Очилов, Н. Султонов, инженер О. Езилова ўртоқларнинг хизмати катта бўлди.

Район меҳнаткашлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг дон етиштиришни кўпайтириш тўғрисидаги қарорига жавобан ҳамма майдонлардаги ғалла майсаларини агротехника қоидалари асосида парвариш қилмоқдалар ва мавжуд дон техникасини ўрим-йиғим мавсумига барвақт ҳозирлаб қўймоқдалар.

Т. НАЗИРОВ.

«КОСМОС-220» ПАРВОЗДА

1968 йил 7 майда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос-220» учирилди. Йўлдошда ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдошда ўрнатилган аппаратлар нормал ишламоқда. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда. (ТАСС).

ҚАҲРАМОНЛАРГА ЁДГОРЛИК

НАРПАЙ, (8 май). Кеча райондаги «Правда» колхозида 780 кишининг хотирасига бағишланган ёдгорлик очилди. Улар Улуғ Ватан урушида фаол иштирок этиб, немис босқинчиларга қарши матонат кўрсатиб, жанг қилган.

Ёдгорликнинг очилиш маросими бўлиб ўтди. Митингни район партия комитетининг биринчи секретари Ш. Хўжақулов очди.

Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари С. Усмонов колхоз правлениесини ва партия ташкилотини ғалаба байрами арафасида қилган бу қутлуғ ишини табриклади. Митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов қатнашди.

ЗАВОДГА БАЙРОҚ ТОПШИРИЛДИ

МОСКВА РАЙОНИ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). «Москва» пахта тозалаш заводи клубида шу завод коллективига СССР Енгил саноат министрлиги ва енгил ҳамда тўқимачилик саноати ходимлари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Йиғилишда корхона меҳнат аҳли билан бирга партия, совет ташкилотлари вакиллари, область пахта тозалаш заводларидан келган меҳмонлар ҳам ҳозир бўлдилар. Йиғилишни Андижон область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Б. Раҳимов очди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари ўртоқ В. Г. Ломоносов тўплангaнларнинг гулдурос қарсаклари остида кўчма Қизил байроқни топшириб, корхона коллективини юксак мукофот билан табриклади. Бу байроқ завод коллективига 1967 йилнинг тўртинчи кварталида ишлаб чиқаришда юксак кўрсаткичга эришгани учун берилган эди. Завод коллективи бу йилнинг 1 кварталида ҳам ғолиб чиқиб, байроқни қўлда сақлаб қолди.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1968 йил 9 май — № 115 — Москва шаҳри.

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Армия ва флот ветеранлари, Улуғ Ватан урушининг қатнашчилари!

Бугун совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари, қардош социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари, бутун прогрессив инсоният фашистлар Германияси устидан қозонилган жаҳоншумул тарихий ғалабанинг 23 йиллигини нишонлайдилар.

Улуғ Ватан уруши Ватанимиз учун даҳшатли синов бўлди. У совет кишиларидан жуда зўр куч ва ғайрат ҳамда қурбонлар талаб қилди. Халқимиз ва унинг жангчилари Коммунистик партия раҳбарлигида бу урушда ўзларининг ғалаба қилишга бўлган букилмас иродаларини, мислсиз сабот ва оммавий қаҳрамонликларини кўрсатдилар, манфур душманни тор-мор келтириш ишига ҳал қилувчи ҳисса қўшдилар.

Улуғ Ватан урушидаги ғалаба марксизм-ленинизм идеяларининг енгилмас кучи ва Совет социалистик тузумининг афзалликларини намойиш қилди, халқаро империализмнинг анча заифланишига, Европа ва Осиёнинг бир қанча мамлакатларида социалистик революцияларнинг ғалаба қилиши учун, миллий озодлик ҳаракатининг юксалиши учун қулай шарт шароит яратилишига олиб келди, социализм ва демократия позициясини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлади.

Урушдан кейин ўтган йиллар мобайнида совет халқи коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида жуда катта янги ютуқларни қўлга киритди. Ватанимизнинг қудрати ва халқаро миқёсдаги обрўйи мислсиз юксакликка кўтарилди.

Халқимизнинг коммунизм қуриш вазифаларини мураккаб ташқи сиёсий вазиятда ҳал қилишига тўғри келди. Европанинг марказида Германия Федератив Республикасининг реваншчи ва нацист кучларидан иборат хатарли уруш манбаи Америка монополияларининг актив ёрдами билан қайта тикланмоқда. АҚШ империалистлари Шарқи-Жанубий Осиёда босқинчилик урушини олиб бормоқдалар, халқларнинг озодликка ва мустақилликка интилишини қурол кучи билан бостиришга уринмоқдалар. Мана шу шароитда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Совет давлатининг хавфсизлигини таъминламоқ, армия ва флотимизни мустаҳкамламоқ учун ҳамма зарур чораларни кўрмоқдалар. СССР Қуролли Кучлари ўз зиммаларига юклатилган масъулиятли вазифани қардош социалистик мамлакатларнинг армиялари билан яқиндан жанговар ҳамдўст бўлиб, шараф билан бажаришга — социализм ва коммунизм буюк ишини сақлаб қолишга тайёрдирлар.

Совет Қуролли Кучларининг шахсий составини, Улуғ Ватан урушининг барча қатнашчиларини Ғалаба байрами билан табриклайман ва қутлайман.

Фашистлар Германияси устидан ғалаба қозонилган куннинг 23 йиллигини нишонлаш юзасидан БУЮРАМАН:

Бугун 9 майда маҳаллий вақт билан соат 21 да Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон шаҳар Москвада, Иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар: Ленинград, Волгоград, Севастополь, Одессада, қаҳрамон қалъа Брестда, шунингдек Мурманск, Свердловск, Новосибирск, Хабаровск, Владивосток шаҳарларида ўттиз марта тўп отилиб, салют берилсин.

Яшасин буюк совет халқи ва унинг қаҳрамон Қуролли Кучлари!

Яшасин ҳамма ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

Ватанимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар!

СССР Мудофаа Министри
Совет Иттифоқи Маршали А. ГРЕЧКО.

ВАТАН ЎЗ ҚАҲРАМОНЛАРИНИ УЛУҒЛАЙДИ

Мумтоз МУҲАМЕДОВ

САККИЗУ НОЛЬ-НОЛЬ

ВОҚЕИЙ ҲИКОЯ

Олдинги маррада бир ҳафта юриб чақилган эканман Жанг заҳматкашлари ҳаётидан йиғиб-териб келган лавҳаларимни тартибга келтирмасданоқ ўтирган жойимда ухлаб қолибман

Бехосдан қулоғимга «подъём» овози чалинди Чўчиб уйғондим. Қаршимда сочлари жингала, чеҳрасига ташвиш тор ташлаган полковник Бубнов турарди: У фронт газетаси «Суворовчи»нинг бош муҳаррири эди

— Топшириқни бажариб, маза қилиб ётган экансиз-да? — деди.

Ҳазил қилганга ўхшаса ҳам, ҳар нечук полковникнинг хаёли паришон эди. Ўқтин-ўқтин соатига қараб қўярди Хийла вақт оёқда тургач чорси қилиб букланган ҳарбий харитани столга ёйди. Ғижимларини кафти билан текислади, қизил қалам учини бир тола ипакдай ингичка Векшнай дарёси устидан югуртириб бориб, ўнг соҳилидаги икки қаватли бинони чизиққа ўради

— Мана бу жойда бўлганмисиз, капитан?

— Ҳа. Ҳозир бизнинг сапёрларимиз турибди. Миналарни олишяпти..

Полковникка Болтиқ бўйидаги гитлерчилар қароргоҳини емирган лейтенант Қурбонов взводи ҳақидаги лавҳамни ўқиб бермоқчи эдим, кейин, дегандай қўл силтади. Гапим оғзимда қолди. У бармоғини харитадаги доирага олинган бинога босиб;

— Ҳозир соат 5.00 — деди. — Бир оздан кейин тонг отади. Топшириқ шу: майор Шумилов билан 8:00 да худди шу жойда бўлишларинг керак. Огоҳлантириб қўяй, бу ерда бўлишларинг ҳам, қайтишларинг ҳам сир...

Полковник «айтган гапларим тушунарлими?» деб гасдиқлатиб олди Хайрлашмоқчи эди, эшик тиқиллади «Мумкинми?» деб хонага редакция котиби майор Шумилов кириб келди. Афтидан, у ҳамма нарсадан хабардор эди. Мен билан бош ирғаб саломлашгач, полковникдан сўради: — Машина тайёр!

Машинани майорнинг ўзи бошқарди Бу нарса ўйлатиб қўйди: Ахир, гўрт йил жанг-жадалда юриб... Нима гап ўзи? Нега майорнинг ўзи хайдайди машинани? Шофери қани? Наҳотки мендан сир сақласа. Қанақа жумбоқ бўлди экан.

Салкам бир соат йўл босдик. Болтиқ денгизи ёқасидаги бир шаҳарга етганимизда осмон оқарди. Полковник харитада кўрсатган жойга шу шаҳардан ўтиш керак эди. Қизиқ, май ойи бўлишига қарамай, шаҳар кўчаларида қор учқунлар эди. Эпирей, эрта-индин саратонку!

Майор комендантни кўриб кетмоқчи экан, вақт ғанимат, кўча айландим Учқунлаган нарса қор эмас, шарқий Пруссия баронлари талаган пар тушак ва болишларнинг укпарлари экан. Кўзи синган деразалар, очилиб ётган эшиклардан кирган эрталабки шамол укпарларни ҳавода тўзғитиб юрарди Мен шу «қор» оралаб майор ёнига бордим. У театрга ўхшаган каттакон бинони кузатиб турган экан.

Кетамизми, деган эдим. Ўйчан кўзларини менга тикиб:

— Эшитяпсанми? — деди. Кейин тўппончани қўлга ол, дегандай имо қилди-да, бинога қараб кетди. Мен ёнма-ён бордим. Дунёни бошларига кўтариб, нимадир талашаётган болаларнинг ғовури эшитилди:

«Бўхчани мен кўтараман!» «Ҳо, сенга анави супурги!»

«Супургиси ўзингга, юк қуриб қоптими менга!»

Гаплар поймa-пой, русча бидиллашарди. Товба! Немис юртида рус болалари! Кимларнинг нуридийдалари экан булар?

Майор эшикни шарт очди. Киришимиз биланоқ: «Тўхта! Қочма! Бўхчани от!» деб бир-бировини қувган иккита болага кўзимиз тушди. Бизни кўриб, жимиб қолишди. Ранг-рўйлари бир ҳолатда, эгнилари юпун, патила сочлари тароқ кўрмаган эди — Фақат шиша ранг кўзларигина сийрак қошлар остида жовдираб туради. Қўлтиғига тугун қистириб олгани айниқса ғариб, эти суягига ёпишган, бўйни чиллакдай эди, биз билан дармонсизгина саломлашди-да, бирдан ҳўнграб юборди.

— Аслим Ленинграддан, — деди кўзёшлари аралаш, пиқ-пиқ қилиб. — Отим Саша. Бу ерга Псковдаги қўшинларга эргашиб келдик Мана бу — ўртоғим Миша. У ҳам псковлик, ёшимиз бир. Ўттиз тўртинчи йилда туғилганмиз. Шу бўхчани деб орамизда жанжал чиқди. Ажрим қилиб беринглар, жон амакилар!

Яхшилаб суриштирсак, бу бўхча икковиники ҳам эмас, немислар ҳарбий ўлжалар қатори ғурбатга олиб келиб, ўзига чўри қилиб олган бир рус аёлининг орттирган матоҳи: эски чойшаб, пошнаси ейилган туфли, бир жуфт рангпар кўйлак, хуллас, латта-путта экан. Мол эгаси кўринмас, комендантдан рухсат қоғоз олишга кетган, ўспиринлар эса унга қарашиб юборишга, ўнгидан келса, уни йўлакай машинага ўтказиб қўйишга ваъда қилган эканлар.

Майор болаларни бағрига босди. «Яхшиси, ўзларинг келишиб қўя қолинглар, Бировнинг омонати, шунгаям ота гўри қозихонами? Ораларингдан ола чиқмасин» — деди.

Узоқ туришнинг вақти эмасди.

Майор болалар билан хайрлашаркан, соатига қаради:

— Афсус, вақт зиқ, оғайнилар. Ҳа демай ғалаба бонглари ҳам чалиниб қолади...

Кетаётиб ўйладим: Ғалаба бонглари? Қанақаси бу? Е болалар олдида ўзини кўз-кўз қилмоқчи бўлдими майор? Назаримда, бир нарсани биларди-ю. аммо ёрилмас эди. Ўзимни тутолмадим:

— Ғалаба соатларини яқинлаштириб қўйдингизми, ўртоқ майор? Бу кетишимизда бирор сир-синоат борга ўхшайди дейман...

Майор оғир карвон эди, индамади. Мийиғида кулиб қўя қолди. Лабидаги табассум саратонда сийпаб ўтган шабададай хуш ёқиб кетди менга.

Тез юрдик.

Векшнай дарёси. Қирғоғида ўша, қизил қаламга ўралган бино. Кўчанинг икки қанотида қўшинларимиз сафланиб турарди. Қанақа тантана бу? Ҳайрон бўлиб майорга қарадим. У ҳамон индамасди. Кўприкка етмай машинани тўхтатди. Бизни гвардиячи полковник қарши олди Майор унга пропускасини узатди Полковник гувоҳномаларимизни сўради.

Мухбирлигимизни билгач, икки қаватли бинога бошлаб кетди. Фронт штабининг бошлиғи генерал Поповга рўпара бўлдик. У хона ўртасидаги юмалоқ столга яқин ўтирар эди Дамбадам жиринглаган телефонларга жавоб берарди:

— Нега? Ҳозир ўн минути кам саккиз Вақт бор! Фронт қўмондони маршал Говоров бу ерга худди 8.00 да ташриф буюради. Болтиқ бўйи немис қўшинларининг қўмондони ҳам айни шу вақтга чақирилган. Бинобарин, сулҳ шартномасига ҳар иккала томон имзо чекмагунча ўт очиш тўхтатилмасин!

Сулҳ... Шартнома.. Ҳар иккала томон... Бу гапларни эшитдим-у, ўзимни йўқотиб қўя ёздим. Лекин... Лекин... ақлим етди, Тарихий маросимга бир фронт газетасининг ҳарбий мухбирлари сифатида юборилган экакмиз.

Шартнома имзоланса бас, уруш тугади деган гап... Кўз ўнгимда она шаҳрим — Тошкент гавдаланди Ўғил-қизларим, ёри-биродар қариндош-уруғ меҳрибон волидам, севгили ёр...

8.00

Ана, имзоланди, ана!

Ура!

...Куннинг иккинчи ярмида редакцияга қайтдик. Кўрган-кечирганларимни юрагимга сиғдиролмай, ҳамкасаба Наби Юсуфий билан Лутфилла Ҳамроевларга етказдим.

Шу куни тун бўйи бутун фронт бўйлаб муаллақ осмонда ўқ, снарядлар чақнади. Бу — ўша 8.00 даги янги ғалабанинг салютлари эди. «Душман таслим бўлар экан, ўз ихтиёридаги ҳамма ўқ-дориларни осмонга отсин!» деб амир қилган эди маршалимиз.

Шафақ яллиғланарди. Эртаси 9 Май тонги отди. Бу муаззам кун — шавкат билан тарихга кирган, қароқчиларнинг эса, юзтубан кетган куни эди...

Суратда: (чапдан ўнгга 1- қаторда ўтирганлар) 1. Мумтоз Муҳамедов, 5. Ориф Афзалов, (2-қаторда ўтирганлар): 2. А. Н. Мухторов, 3. Р. Сайдиваққосов, 4. С. Нуриддинов, 5. Ҳабиб Абдуллаев, 6. Собир Раҳимов, 7. Ф. Йўлдошбоева, 8. Е. Алиев, (тикка турганлар): 1. Ёқубов, 3. Р. Қориев, 6. Хўжаев, 7. Абдулла Султонов, 9. Абдулла Муҳамедов, 14. Охунов, 17. Пўлатов, 18. Султонов ва бошқалар.

БИР СУРАТ ТАРИХИ

1941 йил. Июнь ойи. Немис-фашист босқинчилари Ватанимизга тўсатдан ҳужум қилдилар. Совет халқи бир жон ва бир тан бўлиб, манфур душманни яксон қилишга отланди.

1942 йил. Москва остоналарида мағлубиятга учраган душман бор кучини тўплаб, Сталинград ва Кавказни ўз қўлида сақлаб қолиш ниятида кечаю-кундуз тинмай ҳужум қиларди. Шундай оғир вазиятда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика партия ва совет ходимларидан бир группасини жангчилар ўртасида сиёсий агитация ва пропаганда ишларини олиб бориш учун сафарбар қилди. Шулар қаторида мен ҳам бор эдим. Сталинград бўсағасида шиддатли жанглар давом этаётган бир пайтда Сталинград фронти сиёсий бошқармасининг агитатори бўлиб ишладим. Агитаторлар ва ҳарбий журналистлар немис-фашистларининг сўзсиз мағлубиятга учрашини, бизнинг ғалабамиз муқаррарлигини жангчиларга тушунтирардилар. Совет Армияси олдида турган вазифалар ҳақида суҳбат ва лекциялар олиб борар эдилар.

1943 йил июль ойида Коммунистик партия Марказий Комитети Ватанимиз территориясидан немис-фашист қузғунларини батамом қувиб чиқариш учун шиддатли жанглар кетаётган бир пайтда барча фронтларда сиёсий агитация ва пропаганда ишларини олиб бораётган сиёсий раҳбарларнинг семинарини ўтказишга қарор қилди. Семинар Москва шаҳрида бўлди. Унда 200 дан ортиқроқ фронт агитаторлари иштирок этди. Ана шу жанговар агитаторлар составида, кўпмиллатли Ватанимизнинг барча фарзандлари қаторида ўзбек халқининг кўпгина вакиллари ҳам бор эди. Семинар иштирокчиларидан бир қисмини М. И. Калинин қабул қилиб, фронт агитаторларининг вазифалари ҳақида гапирди. Шундан сўнг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг собиқ секретари ўрток Ф. Йўлдошбоева ва Ўзбекистоннинг Москвадаги доимий вакили А. Ёқубовлар ташаббус кўрсатиб генерал Собир Раҳимов билан бир группа ўзбек агитаторларининг учрашувини ўтказдилар. Бу учрашувда атоқли ўзбек олими Ҳ. Абдуллаев қатнашган эди.

Ана шу учрашувда Ф. Йўлдошбоева, генерал С. Раҳимов агитаторларга қарата нутк сўзладилар. Уларнинг нутқи учрашув қатнашчиларида зўр таассурот қолдирди. Ўзбек халқининг содиқ фарзанди генерал Собир Раҳимовни биринчи марта кўришим эди. Кўринишидан унинг меҳрибон дўст, душманга нисбатан шафқатсиз, жангларда чиниққан, уддабурро саркардалиги сезилиб турарди.

Генерал билан бўлган учрашувимиздан бир эсдалик сифатида ана шу расм олинган эди. Бахтга қарши ана шу расмда сиз кўриб турган жангчи дўстларимдан бир қисмининг фамилия ва отлари хотирамдан кўтарилган. Узоқ давом этган қонли жанглар душман мағлубияти билан якунланди. Фронтларда кечани-кеча демай иш олиб борган агитаторлар шу жумладан, бизнинг кўпчилигимиз ҳам ўз она-юртимизга қайтиб, тинч ижодий меҳнат қўйнида жавлон урмоқдамиз. Расмдаги кўпгина қуролдош дўстларим она-Ватанимиз озодлиги ва мустақиллиги йўлида ўз азиз жонларини фидо қилдилар.

А. МУХТОРОВ,
истефодаги майор, шахсий пенсионер.

МОҲИР РАЗВЕДКАЧИ

Қўлимизда вақт ўтиши билан саргайиб, тагидаги ёзувлари хиралашган бир сурат турибди. У «Красное Знамя» фронт газетасидан кўчириб олинган. Сурат тагида «Улуғ Ватан урушининг қаҳрамон мергани Иброҳим Содиқов 60 га яқин гитлерчини қириб ташлаган. Жасур жангчининг кўксини «Қизил Байроқ» ордени. «Жасурлиги учун» медаллари безаб турибди», деган ёзувлар бор.

Иброҳим Содиқов ким? У ҳозир қаерда яшаяпти?

Иброҳим ака шу кеча-кундузда қишлоғимизда тинч ҳаёт кечириб, совхоз ишларида фаол қатнашмоқда. Уни бу ерда кексаю ёш ҳурмат қилади.

Иброҳим Содиқов 1943 йилда ўз ихтиёри билан Ватан урушига отланган эди. Район ҳарбий комиссариатида унинг истаги қондирилиб, 386-ўқчи полки — Белоруссия фронтига жўнатилади.

Мана унинг жанговар ҳаётидан айрим лавҳалар.

Бизнинг қисмларимиз душманни Висла дарёсидан нарига суриб ташлагач. дам олишга тўхтайдилар. Кечки пайт сержант Содиқов разведкага боради. У ўрмонда бир аёл билан сайр қилиб юрган фашист офицерини кўриб қолади. Уни ханжар билан ўлдириб, аёлни асир олиб кетади. Аёл фашистларнинг планлари тўғрисида муҳим маълумотлар айтади. Бу навбатдаги ҳужумда муҳим самара беради.

Қисмларимиз Варшавага яқинлашганда сержант муҳим топшириқ билан яна разведкага боради. Лекин бу сафар у душманнинг артиллерия расчёти ва бошқа кучларига дуч келиб қолади. У сира иккиланмай гранаталар улоқтириб душманнинг артиллерия тўпини ва тўпчиларини яксон қилади. ва изига қайтиб келади. Қўшимча маълумотлар олиб келиш учун оддий жангчи Мироненко билан яна разведкага боради. Улар душман кучлари қандай жойлашгани ҳақида кўпгина маълумотлар олиб қайтишади.

Иброҳим Содиқовнинг жанговор ҳаёти йилномасида бундай воқеалар кўп. Партия ва ҳукуматимиз ўз содиқ фарзандининг Ватан ва халқ олдидаги жанговор хизматларини юксак баҳолаб. уни «Қизил Байроқ». III даражали «Шуҳрат» орденлари ва бирнеча медаллар билан мукофотлади.

Х. БЕКТЕМИРОВ,
Ж. БЕРДИЕВ,
Х. ЭШБОЕВ.
Ғаллаорол райони, Усмат қишлоғи.

ЗАФАР МАДҲИ

1943 йилнинг бошларида Самарқанд область, Қорадарё район, Елимбек қишлоқ Советидаги «Қизил аскар» колхози аъзоси Бобожоновага Украина ССРда яшовчи ўттиздан ортиқ аёлдан хат келган эди. Мана ўша хат.

«Қимматли она! Бу хатни сенга нотаниш аёллар — Ворошиловград областининг, Сокольники қишлоғида яшовчи, Қизил Армиянинг шонли жангчилари томонида немис-фашист босқинчилардан озод этилган оналар ёзмоқда.

Гитлерчилар қишлоқни қўлга киритиб, маҳаллий аҳолини таладилар ва ҳақорат қилдилар. Улар бошимизга жабр-жафолар келтирди. кўзларимиздан тинимсиз ёшлар оқизди, бизни қуллик меҳнатига ҳайдади: Аммо, биз озодлик қуёши яна болқишига ва Украина тупроғида бахтли кунлар яна қайта бошланишига қаттиқ ишонган эдик. Мана, бахтли онлар ҳам келди. Қишлоққа халоскор Қизил Армия жангчилари кириб келдилар. Уларнинг ичида энг биринчи бўлиб сенинг ўғлинг Абдулла Бобожонов кириб келди. У мард. дадил ва жасур жангчи. Биз уни ўз ўғлимиздек кутиб олдик. қурбимиз етганча меҳмон қилдик

Сен ўз ўғлинг билан ҳар қанча фахрлансанг арзийди.

Биз, украиналик аёллар, сенга — Ўзбекистон аёлига шундай мард ўғлонни тарбиялаб ўстирганинг учун офаринлар айтамиз. Бир-биримиздан жуда узоқ масофадамиз, аммо биз бирлашган совет оиласининг туғишган ва жонажон опа-сингилларидирмиз. Бизнинг озодлигимиз — ўзбек аёллари учун ҳам зўр шодликдир».

Абдулла Бобожонов ким?

Она-Ватанимизга немис-фашист босқинчилари хиёнаткорона ҳужум бошлаган кезларда ёвуз душманга қарши жангга отланган ватанпарварлар сафида Абдулла Бобожонов ҳам бор эди. Улуғ Ватан уруши бошлангунча ҳарбий хизматни ўтаб, старшина унвонини олишга сазовор бўлган Абдулла дастлаб взвод командири. кейинчалик разведкачилар взводининг командири лавозимида ишлай бошлади. 1943 йил февраль ойида бўлган воқеа унинг хотирасида ҳамон сақланади.

Батальон командири жасур разведкачилардан бир неча кишини ўз ҳузурига чақириб:

— Муҳим топшириқ бор. Душманнинг артиллерия позициясини яхшилаб разведка қилиш лозим. Бу ишни ким бажаради? — деб сўради.

Мен — деди ўша куни коммунистлар партияси сафига ҳақиқий аъзоликка кабул қилинган старшина Абдулла Бобожонов.

Гарчи бошқалар ҳам разведкага бориш истагини билдирган бўлсалар ҳам батальон командири кўпгина разведкаларда муҳим маълумотлар олиб келишга муваффак бўлган Бобожоновни юборишга қарор қилди.

— Старшина, — деб сўзида давом этди батальон командири. — душманнинг артиллерия позициясини пухта ва синчиклаб ўрганинг, ўт очиш нуқталарининг қаерда, қандай жойлашганини аниқланг, тонг отарда буйруқни қандай бажарганингиз тўғрисида менга доклад қилинг.

— Тушунарли ўртоқ майор! — жавоб берди разведкачи.

...Тун қоронғулигида душман позицияси томон гоҳ эмаклаб, гоҳ ер бағирлаб судралиб бораётган моҳир разведкачи Бобожонов тонг оқ пардасини энди ёзаётган пайтда душман позициясига яқинлашиб бораётиб, пойлоқчиликда турган икки гитлерчини найза санчиб ўлдирди ва шу дақиқанинг ўзидаёқ душман дивизионининг шахсий состави жойлашган артиллерия блиндажига гранаталар ирғитиб, уни кунпаякун қилиб ташлади. У штабга муҳим маълумотлар олиб келди. Батальон ҳужум бошлади ва қисқа муддатли жангдан сўнг душман позициясини тамомила эгалладилар.

Душман. катта куч тўплаб. ўз позициясини қайтариб олиш учун 17 февраль куни эрталаб ҳужумга ўтди. Икки ўртада яна қонли ва даҳшатли жанг бошланиб кетди. Мана шу жангда батальон командири майор Дуллаев ва штаб бошлиғи ҳалок бўлди. Душман батальоннинг икки ёнбошидан қуюндай ўт очиб турарди. Мана шу қизғин жанг вақтида Абдулла Бобожонов душманнинг ёмғирдай ўт очиб турган биринчи пулемёт нуқтасини яксон қилиб. иккинчисига қарши бораётганда оғир ярадор бўлиб, ҳушидан кетди.

Эрталаб бошланган жанг тўхтовсиз тўрт соат давом этса ҳам, батальон жангчилари эгаллаб олган позицияни қўлдан бермадилар.

Жанг тамом бўлгандан сўнг оғир ярадор бўлганлар қаторида моҳир разведкачи старшина Абдулла Бобожоновни фронт орқасига — госпиталга жўнатдилар. Уни барча жанговар дўстлари кузатиб қолдилар.

Ватанимиз озодлиги йўлида, жанг майдонларида фашист босқинчиларга қирон келтирган, Украина қишлоғига биринчи бўлиб кирган коммунист Абдулла Бобожонов ҳозир Каттақўрғон районидаги колхозлараро йўл қурилиши идорасининг бошлиғи бўлиб ишламоқда.

Адҳам РАҲМАТ.

ЖАНГОВАР, УНУТИЛМАС КУНЛАР

Рейхстаг биноси устида — Ғалаба байроғи тикилганига 23 йил тўлди. Бу тарихий ғалабанинг шоҳиди бўлган минг-минглаб кишилар топилади. Она-юртимизнинг озодлиги ва мустақиллиги йўлида фидоийлик ва жасорат билан курашган жангчиларимиз хотирасида даҳшатли фронт воқеалари айниқса чуқур ўрнашиб қолган. Дарҳақиқат, юртимизнинг ҳаёт-мамоти ҳал бўлаётган, барча совет халқи бир ёқадан бош чиқариб. душман устидан ғалабани таъминлаш учун ўзининг бутун куч-қудратини сарфлаган ана шу унутилмас давр воқеаларини хотирадан чиқариб бўлади,дейсизми

Улуғ Ватан урушининг иштирокчиси Турғун ака Юсуфжонов ҳам худди шундайлардан бири.

Турғун ака ўзининг жанговар биографиясини Ашхободда, ҳарбий пиёда аскарлар билим юртидаги жиддий машғулотлардан бошлади. Миномётчилар взводига кичик лейтенант сифатида командирлик қилиб Будапешт 317-ўқчи дивизиясининг Богдан Хмельницкий орденли 606-полки составида жангчи сифатида тарбия топди. У киши Одессадан тортиб, Бухарест, Будапешт, Вена, Прага, Дрезден шаҳарлари учун олиб борилган жангларда қатнашди ва ниҳоят Польшадан Шарқий фронтга кўчирилиб Монголия орқали Порт Артурга қадар жанговар йўлни босиб ўтди. Бу сафарда совет жангчисига хос мардлик ва жасурлик кўрсатди. Қабиҳ душман жон-жаҳди билан қаршилик кўрсатди. Кўпгина ўзбек фарзандлари каби Турғун ака бошлиқ миномётчи жангчилар ўзларини ниҳоятда жангга қобил эканликларини намойиш қилдилар.

Турғун Юсуфжоновнинг взводи билан ёнма-ён унинг ватандоши хоразмлик Раҳмат Турдиев, наманганлик Раҳим Раҳмоновлар бошлиқ миномётчилар ҳам жанг олиб бордилар. Уларнинг чап ён чўнтакларида партия билети билан бирга ўзбек халқининг ўз фронт фарзандларига ёзган нодир хати ҳам сақланарди. Бу хатнинг ҳар бир сатрини улар ёддан билишарди. Ҳар гал жангга кириш олдидан улар учун қасам бўлиб қолган ана шу хат сатрларини бошдан-оёқ дилларидан ўтказарди. Бу уларга қанот бахш этар, янги-янги ғалабаларга рағбатлантирар эди.

Гитлерчи газандалар устидан қозонилган шавкатли ғалаба ҳақидаги хушхабарни Турғун ака даставвал Чехословакиянинг Брно шаҳрида эшитди. Халқнинг шод-хуррамлиги чексиз эди. Ўз халқинигина эмас, Европа халқларини ҳам фашизм асорати чангалига тушиб қолишдек муқаррар хавфдан сақлаб қолишга қўшган ҳиссаси ҳар бир совет жангчисини бениҳоя қувонтирган эди. Қўмондонлик шодиёнани тантанали нишонлашга қарор қилди. Чех ва рус таомларини ҳам машҳур кавказ кабоби ва ўзбек паловларини биргаликда баҳам кўришди.

2-Украина фронтининг қўшинлари фашистлар Германияси устидан ғалаба қозонилганидан сўнг, иттифоқдош давлатлар олдидаги ўз бурчига содиқлигини яна бир намойиш этиш учун 2-Забайкал фронтига ташланди. Бу ерда Совет қўшинлари япон империалистлари томонидан мустаҳкам ҳарбий қалъага айлантирилган катта ва кичик Хинганни шиддатли ҳужум билан исканжага олди. Оқибатда жаҳонга донғи кетган бир миллионлик япон Квантун армияси қисқа вақт ичида таслим бўлишга мажбур бўлди. Европада очилган уруш ўчоғи вайроналари устига ўрнатилган ғалаба байроғи япон империалистлари томонидан Осиё қитъасида очилган бошқа уруш ўчоғи устида ҳам ҳилпиради.

Шу нарса характерлики, бу ёвуз уруш гирдобига ҳар хил ёшдаги ва касбдаги, турли миллат вакиллари сафарбар этилиб, уларнинг аксарияти ҳарбий тайёргарлик мактабларини ўтамаган, ҳарбий жанг тажрибаларига эга бўлмаган оддий совет кишилари эди. Уруш давомида улар ҳарбий техникани пухта эгаллаган, юксак сиёсий тайёргарликка эга бўлган ажойиб жангчилар бўлиб етишди.

Мазкур лавҳамизда сўз худди ана шундай бир оддий совет солдати, кейинчалик кичик лейтенант — Турғун Юсуфжонов ҳақида сўз боради. Энг қимматли ёдгорлик сифатида у киши асраб келаётган қатор ғалабаларимизнинг рамзи ҳисобланган бир қанча медаллар, табрикномалар бу кишининг содиқ солдат эканлигининг, халқ фарзанди эканлигининг гувоҳидир.

Халқимиз тинч ижодий меҳнат билан машғул бўлган ҳозирги кунларда Америка агрессив кучларининг Вьетнамдаги иғвогарликдан иборат ифлос уруши, уларнинг бевосита ҳомийлиги билан Грецияда уюштирилган ҳарбий ҳунта тўнтариши албатта ҳар бир совет кишисини, жумладан уруш даҳшатларини ўз бошидан кечирган, унинг заҳрини татиб кўрган, ҳозирда эса оддий совет ходими Турғун аканинг ҳам ғазабини қўзғатмай қололмайди. Лекин, иккинчи жаҳон уруши империалистларнинг иғвогарлиги билан бошланган экан, уни қандай натижалар билан тугаганлиги жуда равшан. Америка империалистлари шуни билиб қўйишлари шартки, ўз эркин диёрининг ноз-неъматидан баҳраманд бўлиб келаётган, коммунизмнинг муҳташам биносини кураётган совет халқи империалистларнинг иғвогарлик йўлидаги ҳар қандай уринишларини жилозлаб қўя олади.

Т. УНАБОЕВ.

ШИНЕЛЬ КИЙГАН САНЪАТКОР

Зафар!

Зуҳро юлдузидек ғолиб халқ кўнглини мунаввар этгувчи бу муқаддас сўзни такрорлаганимизда унутилмас кунларнинг шон-шуҳрати, жанглар заҳмати, уруш даҳшати ҳаёт кўзгусини қоплаб олади. Тўрт йил сурункасига жанг қилиб, озмунча синоатларни бошимиздан кечирмадикми

Ўша кезларда фронт ва ғалаба ташвиши билан яшамаганларни сафларимизда сақламадик. одам саноғига киргизмадик Ёшлик ва бахт, эрк ва истиқбол билан сийлаган замонамизни буюк Ватанимизни жон фидо айлаб ҳимоя қилганлар сафида ўзбек ижодий зиёлилари ҳам бўлганлигини шу улуғ айёмда тилга олмоқ жуда ҳам жоиздир.

...«Мана ман» деган санъаткорлар 1942 йил май ойида Эронга ўтиб, Ватанимиз жанубий чегарасини сақлаётган совет жангчиларига руҳий мадад бағишладилар. Ўша бир туп санъат юлдузлари қаторида ўн етти ёшли зебо қиз Тамара ҳам қўнғироқдек овози, ғунча галанти билан жангчиларни маҳлиё қилиб қўйди. Теҳрон, Машҳад. Бендершох каби ўнлаб шаҳарларда озарбайжонча «Дали жайрон», «Эй нозанин» ва бошқа русча, ўзбекча лирик тароналари билан кўнгилларга роҳат бахш этди. Жангчиларнинг олқиш ва ишончи ёш актрисага қанот берди, унинг қалбида ёшлик оловини ёлқинлантирди, катта жанг майдонига боришга илҳомлантирди.

Қарабсизки, у 1942 йил декабрида қирчиллама қишда Ўзбекистон делегацияси билан Ғарбий фронтга кетди Улар жангчиларга совға-саломлар элтишди Энг ёш санъаткор Тамараой эса жанг майдонига ўзбек халқининг мусиқий саломини, Фарғона латофатини, Тошкент қизларининг табассуми ва оналарнинг соғинч туйғуларини қўшиқ мисраларида олиб келди

Замбараклар наъраси, самолётларнинг ажал уруғини сепиши на ёш ғазалхон Тамарани, на най навосини таратган Дадаали Соатқуловни, на келажак романларига қаҳрамонлар қидирган отахон адибимиз Ойбекни чўчитолди, Окопларда, ертўлаларда сўз ва соз янгради, айниқса сўзал Тамаранинг эрка қўшиқлари жангчилар нинг улкан муҳаббатини жўш урдирди У 33, 40, 41-армиянинг жанговар қисмларида санъат сеҳрини кўрсатди, қуролдошлар юрагида ёвузларга нафрат оташини алангалатди, жангчилар тилида қолди Собиқ дивизия комиссари А. Залевскийнинг мактубидан сатрлар келтирсак бўлади:

«1942 йил кишда Смоленскда фашист босқинчиларга қарши оғир жанглар бўлиб турган бир пайтда бизга ўзбек халқининг делегацияси келди. Улар орасида ажойиб актриса Тамара Назарова ҳам бор эди. Кўпчилиги ўзбеклар бўлган жангчиларимизга у қанчадан — қанча шодлик, ғурур, муҳаббат бахш этди Ертўлаларда, очиқ ҳавода ўзбек санъаткорлари концертлар беришди. Тез-тез артиллерия отишмалари концертни бузар, жангчилар концертдан тўғри жангга кириб кетар эдилар».

Овозини ўйларини ғалаба илҳоми билан пайванд қилган ёш актриса Улуғ Ватан уруши фронтига биринчи марта борган санъаткорларнинг қаторида бўлганлиги билан фахрланади

Тошкентдаги Садриддин Айний номидаги 84-ўрта мактабнинг ҳаваскорлик саҳнасидан парвоз қилган бу қиз катта ижод йўлини босиб ўтди. У Москва фестивалларида донг таратди. Ўз ижодини қўшиқчиликдан бошлаган Тамара ҳозир театримизнинг заҳматкаш санъаткорларидан бири. У лирик қаҳрамонлар тимсолида яшаб, тинмай ижод қилди Ширин, Санам, Камола, Карделия, Эмилия, Герда, Муқаддас, Зеби, Тожинисо, Сарви, Рисолатпари, Хосият каби турли характердаги, тақдири турлича бўлган, ҳар хил замоннинг гўзал образларига умр бахш этди.

Фашизм устидан ғалаба қозонган йилимиз шонли Коммунистик партия сафига кирган санъаткор Тамара Назарова асосан Муқимий театрида туп қўйиб, палак отди. У бахтимизни, давримизни, озод Ватанимизни куйлаяпти.

Ёнгин МИРЗО.

ҒОЛИБЛАР БАЙРАМИ

Уқириб тўхтади сўнгги замбарак,
Жаҳаннам худоси қаҳқаҳдан тинди.
Тўрт йил жафо чеккан ватандош ўртоқ,
Бу йилги байраминг муборак энди.
Уфқ меҳробида сўнмаган шамдек,
Ялтираб кўринди Зуҳро ниҳоят.
Қош-қобоқ ораси тўрт йил сақланган
Умид шамчироғи порлади ғоят.
Қоя тошларидек халқнинг бардоши
Монолит қудратини қилди намойиш.
Тўфон-қасирғани зўримиз енгиб,
Ваҳшат ғалаёни топди осойиш.
Лениннинг муборак вужуди ётган
Бу тупроқ бўлмади ёвга поймол.
Ленин идеяси — башар қуёши
Зулмат томуғида топмади завол.
Партия байроғи шафақдай гулгун,
Ҳаётдай абадий, бўлди пешво.
Бу байроқ остида бутун одамлар
Шайтанат тахтини ерга қилди жо.
Улуғ рус — халқимнинг улуғ оғаси.
Жаҳон бор, жаҳонча умринг пойдор.
Лочин парваришин топган шунқордек,
Ўзбек алал-абад сенга миннатдор.
Жангларда қон кечиб олинган ҳуқуқ,
Йигирма саккиз йил бундан илгари,
Яна қонлар тўкиб устивор қилдик —
Биринчи Октябрь йили сингари.
Ғалаба байраминг муборак бўлгай,
Тўрт йил уруш қилган ватандош ўртоқ,
Кўнгиллар агарчи лоладек хандон,
Мусибат тамғаси қалб устида доғ.
Орада кимлардир кўринмас, Тингла,
Большевик юракнинг шу тасаллисин:
Ватан озодлиги учун жон берган
Эрларга абадий шон-шараф бўлсин...
Шон ила шарафлар.... Бали, интиқом
Жаллодлар устидан ҳукмин юргизди.
Эрк учун тўкилган ҳар бир қатра қон
Саодат асрини барпо турғизди.
Асрлар тақдири қўлимиздадир,
Ватан қайта бошдан бўлади обод.
Оташлар ичида енгиб чиқолган
Халқим мўъжизалар қилолғай ижод.
Кеча ғазаб билан юмилган лаблар,
Бугун куйламоқда эрк нашидасин.
Кеча автоматни кўтарган билак;
Бугун қўлга олди меҳнат тешасин.
Яша, пойдор бўл, Ватан ва Давлат,
Ҳилпира, партия берган ол байроқ,
Ғалаба байраминг муборак бўлсин,
Тинчликка посбон, меҳнаткаш ўртоқ.

ҒАФУР ҒУЛОМ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 65 ЙИЛЛИГИГА

БУЮК САНЪАТКОР

Ғафур Ғулом ўзбек совет адабиётининг буюк ва барҳаёт вакилидир. Бинобарин, республикамиз сарҳадларидан чиқиб, жаҳоннинг кўп халқларига манзур бўлган ўзбек адабиётини Ғафур Ғуломнинг баракали, ёрқин ижодисиз тасаввур қилиш мумкин эмас. Ҳа, устод адиб адабиётимизнинг яратилишидан тортиб то шу кунги баркамоллигига етказгунча жуда кўп меҳнат қилди, унинг ривожига бутун умрини, талантини, оташин қалбини бағишлади.

Жаҳон адабиёти, хусусан Шарқ адабиётининг катта билимдони бўлган Ғафур Ғулом маданиятимиз хазинасини бебаҳо асарлари билан бойитди. Назмда ҳам, насрда ҳам юксак маҳорат билан қалам тебратган улкан адибнинг замонамиз нафаси уфуриб турган, партиявий руҳ билан суғорилган, халқчил асарлари—шеър ва достонлари, қисса ва ҳикоялари, очерк ва фельетонлари кенг ўқувчилар ўртасида таҳсинга сазовор бўлди, серзавқ халқимизнинг маънавий бисотига айланди. Забардаст адиб қаламига мансуб бўлган бу асарлар Иттифоқимиздаги қардош халқлар тилларига, чет эллардаги халқлар тилларига таржима қилинди.

Ғафур Ғулом донишманд олим ҳам эди. Академик ёзувчи ўзининг пухта илмий-фалсафий мақолалари билан адабиётимизнинг узоқ ва бой тарихини кўз олдимизда намоён этди. Унинг ажойиб ҳаёти, серқирра, жўшқин ва ғоят беқиёс фаолияти партияга, халққа, Ватанга содиқ хизмат қилишнинг чинакам намунаси бўлиб, абадий яшайди.

Буюк шоир ҳаёт бўлганида бу йил 65 ёшга тўларди. У орамизда бўлмаса ҳам, дилларни сеҳрловчи янгроқ сози ҳеч қачон сайрашдан тинмайди. Бу тароналар авлодларни меҳнатга, курашга илҳомлантираверади, завқлантираверади.

Қуйида Ғафур Ғуломнинг турли даврларда яратилган асарларидан намуналар берилаётир.

САВОЛ-ЖАВОБ

...Улуғ Ватан уруши. Ўзбек ёзувчилари ва актёрларидан бир гуруҳи ўзбек халқидан фронтга совға олиб боришади. Олдинги маррада концерт беришади. Саҳна ҳам шу ернинг ўзида ясалган: беш тонналик юк машинасининг ён тахталари чодир билан ўраб қўйилган, устидан гилам тўшалган эди.

Шоирлар шеър ўқийдилар, актёрлар рақсга тушиб, ашула айтардилар. Биринчи қаторда ўтирган командир эса негадир яккаш кулиб қўярди. Концертдан сўнг Ғафур Ғулом унинг олдига бориб сўрайди:

— Нимага кулгингиз қистади?

Командир юк машинасини ўраб турган чодирнинг бир четини очиб кўрсатади. Ён тахталар миналар устига ўрнатилган экан. Миналар устида ўйинга тушилаётган экан! Актёрлар бехузур бўлиб кетишади. Командир эса уларга бир парча бўр узатади.

— Миналарга имзо қўйинглар! Сизларнинг номингиздан фашистларга совға юборамиз.

Қалтираб-қалтираб имзо қўйишади.

Ўша йили Биринчи майда Ғафур Ғулом асир гитлерчи офицер билан суҳбатлашган эди. Мен буни ўша заҳотиёқ ёзиб олган эдим:

Ғафур Ғулом: Сизни бизга қарши қурол кўтаришга нима мажбур қилди?

Офицер: Мени сафарбар этиб, фронтга жўнатишди.

Ғафур Ғулом: Сизлар бизнинг мамлакатимизга яна қанча жойгача ичкарилаб кирмоқчи эдиларингиз?

Офицер: То қўмондонлигимиз бизга, тўхтанглар, деб буйруқ бермагунича.

Ғафур Ғулом: Мана мен ўзбекман... Сиз Ўзбекистон деган республикани, мамлакатни биласизми?

Офицер: Йўқ, эшитмаганман.

Ғафур Ғулом: Хўш, Туркистонни-чи? Туркистонни... шундай бир мамлакатни эшитганмисиз?

Офицер: Турклар яшайдиган мамлакатми?

Ғафур Ғулом: Йўқ, нега энди турклар яшар экан... унга қараганда шарқийроқ...

Офицер: Йўқ, эшитмаганман.

Ғафур Ғулом: Хўп, дуруст, бўлмаса, Бокуни эшитгандирсиз, биларсиз.

Офицер: Биламан.

Ғафур Ғулом: Ҳиндистонни ҳам биласизми?

Офицер: Биламан.

Ғафур Ғулом: Нима деб ўйлайсиз — Боку билан Ҳиндистоннинг оралиғида бирон бир масофа бўлиши мумкинми?

Офицер: Бўлса керак.

Ғафур Ғулом: Ҳа, ана, худди ўша оралиқда — мен туғилиб ўсган Ўзбекистон республикаси жойлашган. Нима, бизнинг республикамизни ҳам босиб олмоқчимидиларинг, бизнинг устимизга ҳам бостириб бормоқчимидиларинг?

Офицер: Қўмондонлик буюрса...

Ғафур Ғулом: Унда бизни, бизнинг оилаларимизни нима қилмоқчи эдиларинг?

Офицер: Қўмондонликнинг буйруғига қараб иш тутардик.

Ғафур Ғулом (ғижиниб): Сизлар Бельгияни, Голландияни, бошқа мамлакатларни босиб олгансизлар. Айтинг-чи, ҳозир биз фронтга олиб келганимизга ўхшаб, сизларга ҳам ўша ёқлардан саксон вагонлаб совғалар юбориб туришадими?

Офицер: Агар қўмондонлик буюрса, олиб келишарди.

Ғафур Ғулом (ниҳоят ғазаби ошиб): Улар шундай бефаросат махлуқлар билан урушда ютиб чиқмоқчими?!

Виктор ВИТКОВИЧ,
Москва.

ЁН ДАФТАРДАН

Кимлардир ўтиб кетиб, қадамидан из ҳам йўқ.

●

Ҳайронлик отига миниб олиб қай томон юришни билмайди.

●

Қинғир шишада ранг синиқ кўринади.

●

Қирғоқлар тўлқинларга таскин бера олгандек.

●

Ёқа йиртиб жамолин кўрсатган гуллар каби.

●

Ёстиғи тошдан бўлса — яллиғидан эрийди.

●

Ёрдан келган ҳар мактуб атир исин анқитар,
Гулларнинг япроғида варақ-варақ ишқ сўзи.

●

Англамоқ чигалининг ипларин чуватиб кўр.

●

Дийдам қотиб кетган, йиғлай олмайман,
Тўнг интиқом етаклар бу майдон аро.

●

Негрнинг сочи оқаради-ку,
Бу, ахир, қалбдаги нурнинг жилоси.

●

Адашган ит учун ҳар кўча умид,
Ғарқ бўлган одамга ҳар кўпик меҳроб.

●

Кўзларнинг кўзларга келиб ҳаваси,
Тоза жамолингдан дил димоғи чоғ,
Ошиқ булбулларнинг эстрадаси,
Навқирон чинорлар базм қурган боғ.

Суратда: Ғафур Ғулом қардош қаламкаш дўстлари орасида.

А. ТУРАЕВ фотоси.

ВАТАНДИР БУ!

Асл ўғлонлари давлат тузалган ҳур Ватандир бу,
Омонлик қалъаси, тинчлик макони зўр Ватандир бу.

Муқаддасдир, даҳлсиздир ҳар қадамда зарра тупроғи,
Ҳамиша ғолибу енгмак билан мағрур Ватандир бу.

Бу ерда барча халқлар озоду бир бирининг қариндоши,
Улуғ дўстлик шиори шуъла отган бир Ватандир бу.

Саодат ўлкасидур, кўкда порлоқ офтоби бор,
Советлар Иттифоқи дунёда машхур Ватандир бу.
Даҳлсиз ҳур Ватандир бу, Ватандир бу!

● ●

Адиб Ғафур Ғулом улуғ итальян шоири Данте Алигьерининг «Илоҳий комедияси»нинг «Дўзах» китобидан таржима қилишни бошлаган эди. Лекин ниҳоясига етказа олмади. Мазкур асардан шоир таржимасидаги парча биринчи бор эълон қилинаётир.

Ердаги умримнинг ярмилай чоғи
Тўнуқ бир ўрмонда адашиб қолдим:
Итириб водийнинг бошлай қучоғин.
Не деб айтай экан, у қандай эди,
Ёввойи, тимқора қўрқинчли ўрмон,
Қандай бу ваҳмни ёзолай энди!
Ўлимдан аччиқроқ эди бу сафар
Аммо хотирамда батамом қолди.
Сизга ҳаммасидан берайин хабар.
Довдираб, тентираб, уйқу аралаш...

АҚЛ ВА ҚАЛАМ

Ақл вужудингда ҳокими мутлақ,
Қалам қалб орқали унга таржимон.
Ақл, қалам камолга етиб олгунча
Саодат асрида яшаб ол, эй жон!

Ақл йўлбошчилик қилолган ерда,
Чўлоқ чумолидек ожиз Геракл.
Эй, мени ўзимга танита олган,
Ленин парваришин топа олган ақл.

Ҳуррият қалами ихтиёрингда,
Буни сенга берди Қонуни асос.
Бу қалам саодат таржимонидир,
Бизнинг улуғ қонун одамзодга хос.

Халқнинг манфаатин кўзлай олмасанг,
Ватан саодатин сўзлай олмасанг,
Таржимон тилингнинг лол ўлгани хуш —
Ҳуррият мазмунин англай олмасанг.

Қонуни асосий порлоқ нуридан
Мен қалам эгаси ҳуқуқли башар,
То жаҳон борича бизники бўлган
Қонуни асоснинг мазмуни яшар.

Шу улуғ кунларнинг гражданиман,
Ақл ва балоғат жонга пайваста,
Қариб-чуриб ўлгач саодат билан,
Қаламим қабримнинг туғига даста.

◆◆

«ПАГЕД» КЎРИГИ

(КЎРГАЗМАДАН РЕПОРТАЖ)

Тошкентнинг «Ғалаба» маданият ва истироҳат боғи шу кунларда баҳор либосига бурканиб, бирам кўркам, дилрабо бўлганки, бу ерни сайр этсангиз баҳри-дилингиз очилади. Гул-у гулноараларнинг муаттар саси димоғингизни чоғ этади, қалбингизга ором бахш этади. Азим дарахтлар соясида, гулзорлар бағрида сайр қилишга одатланган кишилар шанба ва якшанба кунлари шу дилрабо боғда ҳордиқ чиқаришни тарк этишмайди. Айниқса кўл соҳилида, дов-дарахтлар бағрида дам олувчилар шу кунларда кўпайиб кетди.

Боғнинг анҳор соҳили айниқса гавжум. Бу ерга республикамиз халқ хўжалиги ютуқларининг ойнаси бўлмиш виставканинг салобатли биноси жойлашган. Виставкага келган кишилар уни томоша қилиб бўлгач, боғда сайр қилишади. Виставка асосий биносининг ёнгинасидаги бошқа бир бинода Польша Халқ Республикаси мебель саноати ютуқларини намойиш этувчи «Пагед» фабрикаси виставкасининг очилганига бир неча кун бўлди. Виставка одамлар билан гавжум шу кунларда.

Виставкага қўйилган ранг-баранг, кишини дарҳол ўзига жалб этувчи мебеллар, ошхона анжомлари ҳаммага маъқул тушяпти. Айниқса, уй бекаларига ёқиб тушяпти. Биз виставкада польшалик қўли гул мебелчилар вакиллари билан суҳбатлашдик.

— «Пагед»нинг ташкил топганига 35 йил бўлди, — дейди виставка директори, шу корхонанинг чет эл савдоси бўйича вакили Вольдемир Обухович. — Шу давр мобайнида дунёнинг 60 дан ортиқ мамлакатида ўз маҳсулотларимиз кўригини ўтказдик. Мана бу сафар сизнинг қуёшли ўлкангиз пойтахтида ўз виставкамизни очдик. Ҳозир биз 45 мамлакатга ўз маҳсулотларимизни чиқаряпмиз. Айниқса, сизларнинг мамлакатингиз бизнинг энг яхши харидоримиз ҳисобланади. Ўтган йилнинг ўзида ўзаро тузилган битимга мувофиқ 20 миллион сўмлик маҳсулот сотдик. Бу йилги савдомиз бундан ҳам ошади деб умид қиляпмиз.

Обухович ва шу корхонанинг Москвадаги доимий вакили Анджлейчик Здиславдан виставка тўғрисида маълумот беришни илтимос қилдик. Улар марҳамат қилинглар, келтирган нарсаларимизни бирга кўрайлик, йўл-йўлакай сизларга маълумот берамиз, дейишди. Виставкани томоша қиларканмиз, биз уч тур маҳсулот олиб келганмиз, — деди Обухович. — Мана бу кийим шкафи, икки ўринли каравот, юмшоқ стуллар ва ойна бир хонага мўлжалланган. Буларнинг ҳаммаси дубдан ишланган, ҳозирги уй-жой биноларига мос келиши ҳисобга олинган, замонавий талабларга монанд келади.

— Дарҳақиқат, жуда дид билан ишланибди, сифати ҳам аъло, — деди томошабинлардан бири.

— Рангини айтмайсизми, ярқирашини қаранг-а, — қўшимча қилди кимдир.

— Тошкентда қурилаётган янги биноларга худди узукка кўз қўйгандай ярашар экан-да, — луқма ташлади яна биров.

Дарҳақиқат, Тошкентнинг фахри бўлиб қолаётган, унинг жамолини очаётган кўркам, салобатли уй-жой биноларини ана шунақа мебеллар билан жиҳозлаш қандай яхши!

— Мана бу стол-стуллар, юмшоқ кресло ва диван дам олиш хонасининг безаги бўлиши мумкин, — деди ўртоқ Здислав, — булар қаттиқ ёғочдан ишланган, ранги табиий, тиниқ. Бу маҳсулотларга Европа мамлакатларида талаб катта. Кўпгина мамлакатларнинг, жумладан Совет Иттифоқининг буюртмаларини бажонидил бажаряпмиз. Ҳозирга қадар маҳсулотларимизнинг сифати тўғрисида яхши гаплар эшитяпмиз. Манави мебель комплектни эса «Юрий» деб атадик.

— Нега, — сўради кимдир.

— Бу маҳсулотларимиз машҳур бўлсин деб, жаҳонда биринчи космонавт Юрий Гагариннинг номи билан атадик. Манавиниси бўлса Валентина Терешкованинг номига қўйилган, қисқа қилиб «Валя» деймиз, хотин-қизлар жуда ҳам ёқтиришяпти бу комплектни.

Дарҳақиқат, бу комплектлар нозик дид билан ишланганки, сифати тўғрисида, ихчамлиги, қулайлиги ҳақида фақат яхши гап айтиш мумкин. Полиэтилен ва кимёвий лак билан шунчалик яхши сайқал берилганки, аксингизни худди ойнада кўргандек бўласиз.

«Юрий» ҳам, «Валя» ҳам менга жуда-жуда ёқди, — деди томошабин аёллардан бири уларга ҳавас билан қараркан. Бошқалар ҳам бу фикрга қўшилишди.

Ранго-ранг мебелларни кўриб бўлгач, бошқа томонга йўл олдик. Бу ер ошхона жиҳозлари билан ясатилган экан. Бири-биридан яхши, бири-бирига монанд қилиб, махсус эмаль билан сайқалланган. Ошхона ашёларининг ҳаммасини саранжом-саришта сақлашга мослаб ишланган. Хотин-қизлар виставка ташкилотчиларига ошхона жиҳозлари жуда ҳам дид билан ясалганлигини миннатдорчилик билан айтишди.

Хуллас виставкага қўйилган нарсаларнинг ҳаммаси сифат жиҳатидан ҳам, қулайлиги билан ҳам томошабинларга манзур бўляпти.

Польша мебеллари ва ошхона жиҳозлари виставкаси Тошкентда биринчи марта намойиш қилиняпти. Виставка раҳбарлари ўз махсулотларига томошабинлар томонидан юксак баҳо берилаётганидан миннатдорлар.

— Шундай маҳсулотлар ишлаб чиқарадиган корхоналарингиз кўпми? — сўрадик улардан.

— Мамлакатимизда 30 га яқин корхона шундай маҳсулотлар ишлаб чиқаради. Кўпгина фабрикаларимизнинг, жумладан «Пагед»нинг маҳсулотлари жаҳон бозорида юқори баҳо олаётганлигидан мамнунмиз. СССР бизнинг энг яхши, энг кўп мол сотиб оладиган харидоримиз бўлганлиги сабабли айрим фабрикаларни Совет Иттифоқининг заказига мослаб ихтисослаштирганмиз, — дейишди.

— Тошкент ҳақидаги таассуротларингиз қандай? — сўрадик улардан. —

— Авваламбор Ўзбекистон билан савдо алоқамиз яхшилигини таъкидламоқчимиз, — деди ўртоқ Обухович, — сизларнинг аъло сифатли толангиздан тўқимачилик саноати ходимлари мамнун. Бизнинг тўқимачилик саноатимизнинг маркази бўлган Лоджда сизлардан сотиб олинган толадан турли-туман нафис мато ишлаб чиқарилади. Қаҳрамон, дўстона шаҳрингизнинг мақтовини эса илгаридан биламиз. Мана бугун ўз кўзимиз билан кўриб турибмиз. Табиий офатдан кейин бошланган мислсиз қурилиш миқёсини кўриб қойил қолдик. Тошкентликлар бизни очиқ кўнгил билан кутиб олганликларидан беҳад миннатдормиз. Бизнинг маҳсулотларимизга юқори баҳо бераётганликларингиздан айниқса хурсандмиз.

О. АБДУРАҲМОНОВ.

„Пагед» виставкасида 26 та корпусли мебель, шу жумладан 6 та ошхона комплекти, дам олишга мўлжалланган «Космос», «Барбара» комплектлари намойиш этилмоқда. Суратда: шулардан айримлари акс эттирилган.

И. ГЛАУБЕРЗОН фотолари.

Нақд бойлик

РЕЗЕРВЛАР — БЕШ ЙИЛЛИК ХИЗМАТИДА

<> <>

Бойлик ҳар хил бўлади. Баъзи бойликлар йил ўн икки ой меҳнат қилиш йўли билан олинади. Ер остидан қазиб олинадиган бойликлар ҳам кўп. Албатта, деҳқончиликда ҳам, ер ости бойликларини қазиб олишда ҳам кўп меҳнат сарфланади. Бойликлар орасида шундайлари ҳам борки, уларга кўпчилик эътибор қилмайди, оёқ остида, бурчак-бурчакларда сочилиб ётади.

Нақд бойлик деяётганимиз шу: металл чиқиндилари ва металл парчаларидир. Эскирган ускуналар, деталлар ва металл буюмларни йиғиштириб давлат ташкилотларига топшириш халқ хўжалигимиз учун нақадар катта бойлик эканлигини тушунган кишилар кўп. Шундай кишиларнинг кўмагида машинасозлик корхоналари, металлургия заводлари учун энг арзон хом ашё жамғарилмоқда.

Министрликлар, корхоналар, колхозлар, совхозлар ва бошқа ташкилотларнинг кучи билан чиқинди тариқасидаги металлардан республикамиз миқёсида анчагина тўплаш, корхоналарга топшириш кўзда тутилмоқда. Бу ишга алоҳида эътибор берган коллективлар яхши натижаларга эришмоқдалар. Республикада қора металл чиқиндилари ва металл парчалари тайёрлаш бўйича биринчи квартал плани муддатидан илгари бажарилди. Республикамиз мартенларига 127 минг тоннадан ортиқ ана шундай хом ашё етказиб берилди.

Металл парчаларини белгиланган вақтларда жўнатишда Ўрта Осиё темир йўлининг магистралчилари алоҳида хизмат кўрсатдилар. Тошкент, Андижон, Фарғона Наманган, Самарқанд, Бухоро, Сурхондарё, Хоразм, Сирдарё областлари ва республикадаги кўпгина корхоналар биринчи кварталда металл парчалари тўплаш ва топшириш планларини муваффақиятли адо этдилар.

Тошкент шаҳар ва Сирдарё области комсомоллари ажойиб ташаббус бошлаб бердилар. Улар металл парчалари тўплаш ва топшириш йиллик планларини барвақт бажаришга имкон берадиган тадбирларни ишга солмоқдалар. Бу ташаббус Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети томонидан маъқулланди. Металл парчалари тўплаш ва топширишда ибрат кўрсатганларга мукофотлар ва қимматбаҳо совғалар беришга қарор қилинди. Республика комсомол-ёшлари йил бошидан буён 2 минг тоннадан кўпроқ металл парчалари тўпладилар.

Мактаб ўқувчилари ҳам бу ишга ҳисса қўшмоқдалар. Каттақўрғон районидаги 82-, Нурота районидаги 11-, Қўқон шаҳридаги 19-, Тошкент шаҳар Куйбишев районидаги 142-, Ҳамза районидаги 161-, Андижон шаҳридаги 19-мактабларнинг ўқувчилари бу соҳада бошқаларга ибрат бўлаётирлар.

Республикадаги ҳар бир корхонада, хўжаликда металл хом ашёси резервлари кўплаб топилади. Кундалик чиқиндилардан ташқари, эскирган, яроқсиз ҳолга келган ускуналар, машиналар, станоклар, нокерак деталлар оз эмас. Гап шундаки, кейинги вақтларда корхоналар ва тайёрлов цехларининг раҳбарлари, «Узвторчермет» вакиллари томонидан назоратнинг бўшлиги натижасида металл йиғиш соҳасида мавжуд резервлардан тўла-тўкис фойдаланилмаётир.

Қашқадарё область ва Қорақалпоғистон АССР бу соҳада сусткашлик қилмоқда. Савдо, Алоқа Геология министрликлари, сув хўжалиги қурилиши бош бошқармаси, «Красний двигатель», Тошкент вагон ремонт, электротехника, каравот заводлари ва бошқа ташкилотлар металл тўплаш бўйича топшириқларни сурункасига бажармай келмоқдалар. «Ташхлодокомбинат», Тошкентдаги макарон фабрикаси биринчи квартал мобайнида металл тўплашда мутлақо иштирок этмади.

Йиғилган ва қайта ишланган металл парчалари янги миллионлаб тонна пўлат ва прокат демакдир. Улардан тракторлар, комбайнлар, автомобиллар, турли-туман станоклар ва халқ истеъмоли учун зарур бўладиган бошқа хил буюмлар ишлаб чиқарилади.

В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводининг мартен печлари республикада тўпланадиган қора металл парчалари асосида ишлайди. Тўпланган металл парчалари ана шу корхона учун зарур хом ашёдир. Республикамиз меҳнаткашлари нақд бойлигимизни тўплашда ғайрат қилмоқдалар. Уларнинг ташаббуслари корхоналар ва бошқа ташкилотларнинг раҳбарлари томонидан ўз вақтида қўллаб-қувватланиши ва тақдирланиши лозим.

З. МАҚСУДОВ,
«Узвторчермет» бошқармаси бошлиғи.

ТОШКЕНТ АЛОҚА ХОДИМЛАРИНИ ШАРАФЛАМОҚДА

Радиотехника ва радио алоқаси бўлмаса, фан ва техниканинг юксалишини ҳозирги кунда тасаввур этиб бўлмайди. Совет Иттифоқи радиотехника ва радиоалоқани ривожлантириш соҳасида жаҳондаги барча мамлакатлардан олдинда бормоқда. Ўзбекистон алоқа, радиоэшиттириш ва телевидение ходимларининг кўп минг кишилик отряди ҳам бу ишга катта ҳисса қўшмоқда. Тошкент жамоатчилигининг 7 майда А. Навоий номли давлат академик Катта театрида бўлиб ўтган тантанали йиғилиши алоқачилар байрами — радио кунига бағишланди. Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский очди.

Йиғилиш қатнашчилари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети радиоэшиттириш ва телевидение давлат комитетининг раиси У. Е. Иброҳимовнинг КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини йиғилишнинг фахрий президиумига сайлаш тўғрисидаги таклифини қарсаклар билан кутиб оладилар.

Республика алоқа министри В. И. Йўлдошев радио куни тўғрисида доклад қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари С. О. Азимов қатнашди. (ЎзТАГ).

ТАСС баёноти

Кейинги кунларда ғарб матбуотининг баъзи органларида, шунингдек Чехословакиянинг айрим газеталарида Чехословакиянинг собиқ ташқи ишлар министри Ян Масарикнинг ўлимига сабаб бўлган ҳоллар тўғрисида ҳар хил уйдирмалардан иборат мақолалар пайдо бўлди. Маълумки, Ян Масарик 1948 йилда ўзини-ўзи ўлдирган эди. Ҳозирги вақтда душман пропагандаси Масарикнинг ўлимига «Совет Иттифоқи хавфсизлик органларидаги қандайдир маслаҳатчилар» алоқадор бўлган, деб кўрсатишга уринмоқда.

ТАСС ана шу хабарлар бошдан-оёқ ёлғон эканлигини қатъий суратда айтиш ваколатини олган. Бундай хабарларни тарқатувчилар тамомила муайян бир мақсадни — шундай игвогарлик йўли билан иккала дўст давлат — Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўртасида лоақал бир-бирига шубҳа туғдиришга уриниш мақсадини кўзда тутади. Социалистик Чехословакиянинг душманлари туҳматдан иборат ана шу хабарларни тарқатиш билан сиёсий жиҳатдан беқарор кишилар орасида советларга қарши кайфиятларни туғдиришга очиқдан-очиқ умид боғлайдилар.

Совет Иттифоқида Чехословакия коммунистлари, Чехословак халқининг социалистик ғалабаларини қадрлаётган ҳамма кишилар империалистик пропаганданинг разил усулларига тўғри баҳо бера оладилар, деган қатъий ишонч изҳор қилинмоқда. Империалистик пропаганда кейинги вақтларда ҳар қандай сохта гаплар ёрдамида Совет Иттифоқи билан Чехословакия ўртасидаги дўстлик ва қардошлик муносабатларига путур етказишга уринмоқда.

Турли мамлакатларда

БАР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИНИНГ МАКТУБИ

НЬЮ-ЙОРК, 6 май. (ТАСС). Бирлашган Араб Республикасининг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонаси Яқин Шарқда Исроилнинг иғвогарликлари давом этаётганлиги тўғрисида 2 майда Бирлашган Араб Республикаси ташқи ишлар министри мактубининг текстини тарқатди.

Мактубда айтиладики, Хавфсизлик Кенгаши қарорини бузиб, 2 майда Қуддуснинг араблар яшайдиган қисмида ўтказилган Исроил ҳарбий муаради Бирлашган Миллатлар Ташкилотига нисбатан дағдаға бўлиб, Яқин Шарқдаги можарони тинч йўл билан бартараф этишга жиддий тўсиқдир.

Исроил тутган позиция «территория экспансияси мақсадларида куч ишлатиш сиёсатида туриш ниятида эканлиги» дан дарак беради, деб уқтиради БАР ташқи ишлар министри.

БМТНИНГ СИЁСИЙ КОМИТЕТИДА

НЬЮ-ЙОРК, 7 май. (ТАСС). Ядро қуролини тарқатмаслик тўғрисида 18 лар комитети тақдим қилган шартнома лойиҳасини кеча биринчи (сиёсий) комитетнинг навбатдаги мажлисида Ирландия, Эфиопия, Голландия ва Норвегия вакиллари нутқ сўзлаб, ёқлаб чиқдилар. Шартнома лойиҳасини маъқулловчи резолюция лойиҳасининг авторлари қаторига Бирлашган Араб Республикаси ҳам қўшилди. БАР—бундай мамлакатларнинг йигирма учинчисидир.

СОВЕТ КОМСОМОЛИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЧИЛИДА

САНТЬЯГО. Чилидаги бир қанча ёшлар ташкилотининг таклифига биноан ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретари А. И. Камшалов бошчилигидаги совет комсомоли делегацияси бу ерда уч ҳафтача меҳмон бўлиб турди.

Делегация Чилидаги барча ёшлар ташкилотлари ва баъзи студентлар федерацияларининг раҳбарлари ва активлари билан учрашди. Учрашувлар вақтида халқаро ёшлар ҳаракати проблемалари юзасидан фикрлашиб олинди. СССР ва Чили ёшлар ташкилотлари ўртасида икки томонлама ҳамкорлик истиқболлари ҳам муҳокама қилинди.

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар Сантьяго, Вальпараисо ва Консепсьон шаҳарларига бордилар, ёш ишчилар, деҳқонлар, ўқитувчилар билан учрашдилар. Сантьяго яқинидаги Рапель гидроэлектростанциясининг ёш қурувчилари, Лота ва Коронель кўмир ҳавзалари, селитра конларининг шахтёрлари совет ёшлари вакилларини жуда самимий кутиб олдилар.

Совет комсомоли делегациясининг бошлиғи Сантьяго телевидениеси орқали нутқ сўзлашга таклиф қилинди. Делегация бошлиғи ўзининг қизиқарли нутқида буржуа матбуотининг совет воқелиги тўғрисида тарафкашлик билан тарқатган бир қанча хабарларни ва уйдирмаларни рад этди, совет ёшларининг ҳаёти ва комсомол фаолияти тўғрисида гапириб берди.

Миллий конгресснинг ҳар иккала палатаси раислари, Чили Компартиясининг бош секретари Луис Корвалан совет ёшлари делегациясини қабул қилиб, самимий суҳбатлашдилар. (ТАСС).

ДЎСТОНА АЛОҚАЛАР МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Бирлашган Араб Республикаси темир йўлчилари касаба союзининг Маҳмуд Атито Аҳмад бошчилигидаги делегацияси 7 майда Москвадан ватанига жўнаб кетди. Делегация темир йўл транспорти ишчилари касаба союзи марказий комитетининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турди.

Ҳар икки касаба союзининг қўшма баёнотида дўстона алоқаларни, бундан буён ҳам ривожлантиришга, жумладан бир-бирларига делегациялар юбориш йўли билан ривожлантиришга интилаётганлиги уқтирилади ва бу тадбир СССР билан БАР темир йўлчиларининг манфаатларига, халқаро ишчилар ҳаракати бирлиги ишига ва бутун дунёда тинчлик ишига мос бўлиб тушади, деб таъкидланади.

Томонлар АҚШнинг Вьетнамдаги жинояткорона империалистик агрессиясини қатъий қоралади лар ва бу агрессиянинг дарҳол тўхтатилишини талаб қилдилар.

Темир йўл транспорти ишчилари касаба союзи марказий комитети ўз озодлиги ва мустақиллиги учун, Исроилнинг шармандали империалистик агрессиясининг барча оқибатларини тўла тугатиш учун одилона кураш олиб бораётган араб мамлакатлари халқларига совет темир йўлчилари номидан қардошларча бирдамлик ҳис-туйғуларини изҳор қилди.

Меҳмонлар Совет Иттифоқида икки ҳафта бўлиб, Москвадан ташқари Тошкент ва Волгоградга бордилар.

(ТАСС мухбири).

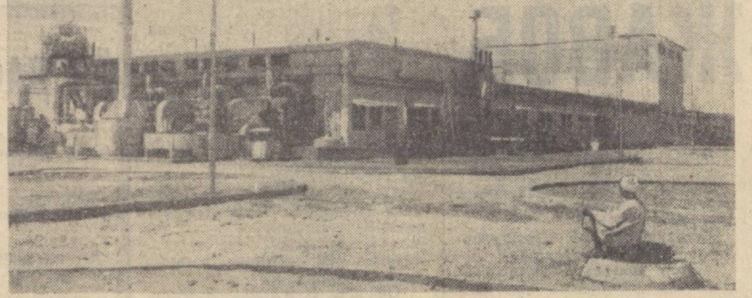

СУДАН. Бабанус шаҳрида Совет Иттифоқи ёрдами билан сут заводи қурилди. Заводнинг цех ва лабораториялари замонавий техника билан жиҳозланган. Корхона қошида ёрдамчи хўжалик ҳам бор. Яқинда завод сариёғ ва қуруқ сут ишлаб чиқара бошлайди. Суратда: Бабанусдаги заводнинг умумий кўриниши.

Г. Марунин фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Америка ёшлари курашмоқдалар

НЬЮ-ЙОРК. АҚШнинг энг йирик олий ўқув юртларидан бирида — Колумбия университетида вазият нотинчлигича қолмоқда. Студентлар илгаригидек машғулотларни байкот қилишга қатъий қарор берганлар. Улар, полициячиларнинг оғир репрессияларига қарши норозилик билдирмоқдалар ва университет президенти Керкнинг истеъфо беришини талаб қилмоқдалар.

Нью-Йорк ва бошқа шаҳарларнинг олий ўқув юртларида Колумбия университети студентлари билан бирдамлик ҳаракати давом этмоқда.

Университетдаги воқеалар радикал кайфиятдаги студентлардан катта группасининг Пентагоннинг яширин ҳарбий заказларини, жумладан, Вьетнамдаги уруш билан боғлиқ бўлган заказларининг бажарилишига қарши норозилигидан бошланган эди.

Матбуот қуйидагиларни ёзади: студентларнинг сўнгги кучли намойишлари — Америка ёшларининг уйғониш процесси, уларнинг сиёсий ва социал проблемаларга ҳамда ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун курашга нисбатан қандай муносабатда бўлаётганлигининг далилидир. (ТАСС).

МАЛЬГАШ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ пойтахти Тананарив шаҳри юзлаб тепаликлар устига жойлашган. Шунинг учун ҳам унинг кўпгина кўчалари гўё зинапоядан иборатдир. Уйлар эса шундай жойлашганки, биттасининг томи иккинчисининг пойдевори бўлиб хизмат қилади. Тананаривни қисқача Тана деб юритишади. Шаҳар кўчалари — зинапоялар доимо гавжум. Тана бозори эса худди халқ санъатининг музейига ўхшайди. Айниқса рафий пальмаси толасидан ишланган гигант саватлар, идиш-товоқлар, чиройли орнамент билан безатилган шляпалар диққатга сазовор. Бу буюмларни Тана шаҳрининг теварак-атрофида ва Марказий Мадагаскар тоғ этакларида яшовчи мерина элатига мансуб аёллар тўқишади. Суратларда (юқоридан пастга) Тана бозорига чиқарилган турли буюмлар ва шаҳарнинг марказий кўчаларидан бири тасвирланган.

С. Кулик фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

ДЬЕНБЬЕНФУ ОСТОНАЛАРИДАГИ ҒАЛАБАНИНГ 14 ЙИЛЛИГИ

ХАНОЙ, 7 май. (ТАСС). Бугун Вьетнам Демократик Республикасида Дьенбьенфу остоналаридаги ғалабанинг 14 йиллиги нишонланмоқда. Бундан 14 йил муқаддам бу ерда Вьетнамдаги француз мустамлакачилари мағлубиятга учраган эди.

«Нян Зан» газетаси шу санага бағишланган мақоласида қуйидагиларни таъкидлайди: «халқимизнинг ўз ватанини қутқазиш учун АҚШ агрессиясига қарши курашда эришаётган буюк ғалабалари Дьенбьенфу остоналарида қўлга киритилган ғалабанинг яна ривожлантирилишидир».

«Куан Дой Нян Зан» газетаси эса «Дьенбьенфу остоналарида ғалаба қозонган миллат ҳар қандай қийинчиликлар олдида орқага қайтмасликка қатъий қарор бергандир», деб уқтириб ўтади.

ҲОДИСА

КУШАНДАСИ ЎЗИ БИЛАН...

— 16-кварталдаги озиқ-овқат магазинини ўғрилар талаб кетишди!

Пойтахтнинг Чилонзор район милиция бўлими навбатчисига телефон орқали шундай нохуш хабар беришди.

Жиноий қидирув бўлимининг ходими Ф. Ткаченко тезлик билан воқеа содир бўлган жойга етиб келди. Магазин ичкарисига кираркан, у нимани кўрди денг!.. Қўрқувдан дир-дир титраб, кўзлари жовдираётган кучукча бурчакка тиқилларди. Бу кутилмаган «гувоҳ»ни кўрган милиция ходими ўйга толди: «Бу кучукча қандай қилиб магазинга кириб қолдийкин»?

Бўйнидаги тасмасига қараганда, у дайди итга ўхшамайди. Тағин бу кучукчанинг ўғриларга бирор алоқаси бўлмасин!..

А. Ткаченко кучукчани етаклаб, кўчага чиқди. Жонивор шу заҳотиёқ милиция ходимини уйга бошлаб кетди. Тез орада Ткаченко ўз фикрининг тўғрилигига ишонч ҳосил қилди. Улар «базм» айни қизиган пайтда етиб келишди. Кучукчанинг эгаси «хамирдан қил суғургандай» осон ўтган операцияни шериги билан «юваётган» экан.

Шундай қилиб, эгасига билдирмай эргашиб борган кучукча, ўғриларнинг оёғига тузоқ бўлди. Кучукча магазинга киришга кириб олибди-ю, эгасининг кетидан чиқишга улгуролмай қолган экан. Шуни айтишса керакда — ёмонликнинг кушандаси ўзи билан, деб...

Чилонзор район халқ суди Н. Карпушинни тўрт йилга, шериги Г. Аҳмедовни эса икки йилга озодликдан маҳрум қилиш ҳақида ҳукм чиқарди!

С. САИДВАЛИЕВ.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 11 майда чиқади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ АДАБИЁТ, САНЪАТ ВА АРХИТЕКТУРА СОҲАСИДА ЛЕНИН МУКОФОТЛАРИ ВА СССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДАН

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ленин мукофотлари ва СССР давлат мукофотлари комитети 1969 йилги Ленин мукофотларини олиш учун тақдим этилган ишларни қабул қилади.

Ленин мукофотларини олиш учун кейинги йилларда адабиёт, санъат ва архитектура соҳасидаги 1967 йил 15 октябргача эълон қилинган (нашр этилган, саҳнада ижро этилган, қурилган) алоҳида энг катта асарлар тақдим этилиши мумкин.

Асарларни ижодий союзлар ва жамоат ташкилотларининг раҳбар органлари, министрликлар ва давлат комитетларининг коллегиялари, илмий тадқиқот институтлари ва олий ўқув юртларининг илмий кенгашлари, нашриётлар, газета ва журналларнинг редколлегиялари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар коллективларининг йиғилишлари тақдим этишлари мумкин. Асарларни мукофотга тақдим этиш уларнинг аҳамиятига баҳо беришда юксак талабчанлик, номзодларни ва авторлар коллективларини холисона ва чуқур далиллар билан муҳокама қилиш вазиятида ўтказилиши лозим.

Айни бир асарни Ленин мукофотига ҳам ва СССР давлат мукофотига ҳам бир вақтнинг ўзида тақдим этишга йўл қўйилмайди.

Асарлар шу йил 16 октябргача қабул қилинади. Мукофотга тақдим этиш ва ҳужжатларни расмийлаштиришга боғлиқ бўлган барча масалалар юзасидан қуйидаги адрес билан адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ленин мукофотлари ва СССР давлат мукофотлари комитетига мурожаат қилинсин: Москва, марказ, ГСП-2 Неглинная кўчаси 15, телефон 23-44-67 ва 23-19-30.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт. 9.30 — Ватанимизни куйлаймиз. 10.10 — «Солдатлар қўшиқ айтганда...». 10.30 — «Унутилмас саҳифалар». 11.15 — Ватаннинг содиқ фарзандлари. 11.25 — Ўзбек халқ куйлари. 12.15 — Белоруссия радиосининг эшиттириши. 13.30 — «Байрам муради» (музикали-адабий композиция). 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 16.10 — Концерт. (Улуғ Ватан уруши жангчиларининг талабларига мувофиқ). 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 18.00 — «Мамлакатимиздаги энг йирик ГРЭС». 18.10 — «С. Раҳимов хотираси» (симфоник поэма). 19.20 — Қўшиқлар. 20.00 — «Ёшлик» радиостанцияси. 20.30 — Қўшиқлар. 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Концерт (Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг талабларига мувофиқ). 22.20 — Концерт. 22.40 — «Аланга ичида ёзилган сатрлар» (Муса Жалил ҳақида). 23.15 — «Мафтункор қўшиқ» (музикали эшиттириш).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

(3-канал)

БУГУН — ҒАЛАБА БАЙРАМИ КУНИ

10.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 11.00 — Қаҳрамонлар яна учрашадилар (телефильм). 11.25 — Сен етим эмассан (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 12.45 — Она меҳри (ўқувчилар учун). 13.25 — Оддий фашизм (ҳужжатли фильмнинг 1—2 сериялари). 16.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 17.00 — Шайбу-шайбу (мультфильм). 17.20 — Телеянгиликлар. 17.30 — Марду майдонлар — студиямиз меҳмонлари (ўзбек тилида).

Рус тилида: 18.05 — Оқ йўл (телефильм премьераси). 18.35 — Пароль керакмас (бадиий фильмнинг биринчи серияси).

Ўзбек тилида: 19.45 — Социалистик интернационализм — бизнинг байроғимиз (суҳбат). 20.05 — Теленовеллалар театри. З. Фатхуллин. Сўнмас ҳаёт. 20.40 — Телеянгиликлар. 20.50 — Сўнгги ташланиш (кинофильм). 21.35 — Солдат мактублари (жангчилар учун концерт).

22.30 дан — Москва кўрсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

(5-канал)

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Ўзбек тилида: 18.00 — Чехословакия халқининг миллий байрами кунига бағишланган эшиттириш. 18.20 — Улуғ Ватан уруши (кинофильмнинг иккинчи серияси).

19.40 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

(9-канал)

Ўзбек тилида: 20.00 — Уч айиқча (телефильм). 20.20 — Адабий топишмоқ (ўсмирлар учун).

Рус тилида: 20.50 — Қалбда қолган хотира (бадиий фильм). 22.20 — Концерт.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 10/V да кундуз Жизель, кечқурун Лайли ва Мажнун, 11/V да Севиля сартароши.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/V да кундуз ва кечқурун Уғирланган умр, 10/V да Бўрон қуши, 11/V да Аяжонларим.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/V да кундуз Гавҳари шамчироқ, кечқурун Навоий Астрободда, 10/V да Навоий Астрободда, 11/V да Икки билагузук.

КИНО

9, 10 майда

Қишки бинода

Фарҳод жасорати — «ДРУЖБА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1 да).

Анна Каренина — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 3, кеч 6.15 минут ва 9 да). «ЧАЙКА» (кеч соат 6.45 минутда ва 9 яримда).

Сув париси тасвирланган узук — «ЧАЙКА» (эрталаб соат 11.45 минутда ва кундуз 3.15 минутда).

Ёзги бинода

Портлатилган дўзах — «РАКЕТА»

Замондошинг — НАВОИЙ номли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
11, 12 майда

БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

Концертда Ўзбекистон ССР халқ артисти Қундуз МИРКАРИМОВА; солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Зокир СУЛТОНОВ, Исҳоқ КАТАЕВ, Сора ШУКУРОВА, Равшан МУМИНОВА, Тўхта НАЗАРОВ, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Ўзбек халқ чолғу ансамбли, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Карим АЛИЕВ, Ғафур АЗИМОВ, Аббос БАҲРОМОВ, Азиз МУЛЛАХОЛОВ, Умар ҲАМИДОВ, Турсун УТБОСАРОВ, Убайдулла ХУЖАЕВ қатнашадилар.

Программани — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Муҳаббат МУСАЕВА олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида соат 12 дан сотилади

Paged

Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси «ҒАЛАБА» БОҒИДА 20 майгача

ПОЛЬША МЕБЕЛЛАРИ КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Квартирани қандай жиҳозлаш керак?

Хонани, кухняни мебеллар билан жиҳозлаш? каби саволларга кўргазма жавоб беролади.

Польша ташқи савдо корхонаси «Пагед» (Польша Варшава, Уч крест майдони, 18 уй) кўргазмада дубдан тайёрланган ва пластик қават билан қопланган янги функционал, хона мебелларининг эффектив комплектлари, ҳамда кухня мебелларини намойиш қилади.

Кўргазма ҳар куни эрталаб соат 11 дан кеч 7 гача очиқ.

ҲАММАНИ КЎРГАЗМАГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

ТОШКЕНТ БИРИНЧИ ИНДУСТРИЯ-ПЕДАГОГИКА ТЕХНИКУМИ

қуйидаги мутахассисликлар бўйича

1968-69 ўқув йилининг кундузги ва сиртқи бўлимларига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

саноат ускуналари ремонти ва монтажи, металли совуқ ҳолда қирқиб ишлаш, граждан ва саноат қурилиши.

Кирувчилар директор номига ариза ёзадилар. Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: таржимаи ҳол, маълумоти ҳақида гувоҳнома (аттестат), техника ёки ҳунар-техника билим юртини тамомлаганлиги ҳақида аттестат, медицина справкаси (286-форма), учта фотосурат (3х4 см), меҳнат дафтарчасидан кўчирма, иш жойидан йўлланма ва характеристика.

Техник ёки ҳунар-техника билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаб бир йил иш стажига эга бўлган ҳамда иш стажи бўлмаган, шунингдек танланган мутахассислиги бўйича икки йил иш стажига эга бўлган ишчилар қабул қилинади.

Кундузги бўлимга 1 сентябргача ёши 18 га етган эркакларгина қабул қилинади.

Ҳужжатлар кундузги ва сиртқи бўлимларга 1 июндан 31 июлгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 дан 20 августгача қуйидаги фанлардан ўтказилади: математика (оғзаки), она тили (ёзма), танланган мутахассислик бўйича синаш ишлари (кундузги бўлимга кирувчилар учун).

Қабул қилинганлар уч марта иссиқ овқат, кийим-бош ва стипендия билан таъминланадилар.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади.

Техникум адреси: Тошкент шаҳар, 25, 4-Сарикўл тупиги, 1-уй.

Корхона ва муассасалар диққатига!

2-«ТАШТРАНССПЕЦСТРОЙ» ТРЕСТИ

«Главташкентстрой» «Ташинжстрой» инженерлик магистрал коммуникацияси қурилиши бўйича махсуслаштирилган Тошкент шаҳар тресті,— деб қайта номланди.

«Высотстрой» трестининг 17-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

Тошкент шаҳар марказида баланд бинолар қурилишида ишлаш учун арматурачилар, дурадгорлар, ғишт терувчилар

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ленинград кўчаси, 19-уй, кадрлар бўлими

«САОДАТ» ЖУРНАЛИГА секретарь-машинистка

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 30-уй, 3-қават, 29-хона.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС ВА ТЕЛЕФОНЛАР: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216. Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036, В37221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553. Иллюстрация — В34524. Стенографистка — В37343. Корректура — В37162. Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 3—08, Нукус 42—62, Самарқанд 31972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

Б № — 107. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 02456.